

„az iskola dolga:

*hogy megtanítsa, hogyan kell tanulni,
hogy felkeltse a tudás iránti vágyunkat,
hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka
örömére és izgalmára,
hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”*

(Szent-Györgyi Albert)

Pedagógiai program

Salgótarjáni

Általános Iskola és Kollégium

I. kötet

Jóváhagyta:

2013. március 27.

pH

Mravcsik Sándor
igazgató

Tartalomjegyzék

Pedagógiai program

I. kötet

Nevelési program.....	5
1. Bemutakozás.....	6
Salgótarjáni Általános Iskola és Kollégium Székhelyintézmény.....	6
Arany János Tagiskola.....	7
Beszterce-lakótelepi Tagiskola.....	8
Dornyay Béla Tagiskola.....	8
Gárdonyi Géza Tagiskola.....	10
Kodály Zoltán Tagiskola.....	10
Kollégium.....	11
Petőfi Sándor Tagiskola.....	12
2. Pedagógiai alapelveink.....	14
3. Az iskola nevelési - oktatási céljai, feladatai.....	14
Kompetenciafejlesztés.....	14
A kompetencia alapú oktatás elterjesztése.....	16
A kompetenciafejlesztés területei, szinterei.....	17
Esélyegyenlőség biztosítása.....	17
Integrált pedagógiai rendszer (IPR).....	17
Sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése.....	18
Felnőttoktatás.....	19
4. A nevelő-oktató munka feladatai, eszközei, eljárásai.....	19
A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	22
Az osztályfőnöki munka tartalma, osztályfőnök feladatai.....	23
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	25
Egészségnevelési program.....	26
Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	28
A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok.....	28
A diákönkormányzat működtetésének céljai, feladatai.....	30
Környezeti nevelési program.....	31
A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	33
A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	33
A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	34
Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	36
A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	38
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.....	39
A szülő, tanuló, pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái.....	40
Együttműködés különös szakértelmet igénylő ellátás esetén.....	41
Segítő kapcsolatok.....	43
5. Felvétel, átvétel, továbbhaladás feltételei.....	44
A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	44
Felvétel az iskola első évfolyamára.....	44
Átvétel másik iskolából.....	45
Felvétel a felnőttoktatásba.....	45

Felvétel, átvétel helyi szabályai a felvételi kötelezettség teljesítése után fennmaradó szabad férőhelyekre.....	45
A tanulmányok alatti vizsgák helyi szabályai.....	46
Független vizsgabizottság előtti vizsga iránti kérelem.....	46
Iskolai helyi tanterv.....	47
6. Bevezetés.....	48
Mítől egységes a helyi tanterv?.....	48
A szakmai önállóság és a specialitások megőrzése.....	48
7. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, tanórai foglalkozások és óraszámok.....	49
A 2013/2014-es tanévtől kifutó óraterv.....	51
A 2013/2014-es tanévben 1. és 5. osztálytól felmenő rendszerben bevezetésre kerülő alapóraterv.....	53
Az előírt tananyag és követelményei.....	54
Eltérés a normál tantervtől.....	54
8. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	54
9. A beszámoltatás, számonkérés.....	55
A számonkérés formái.....	55
Számonkérések rendje, korlátai, követelményei, súlya.....	55
10. Az értékelés, minősítés követelményei és formái.....	56
Alapelveink.....	56
Követelmények:.....	56
A tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének formái.....	56
Szóbeli értékelés:.....	56
Írásbeli értékelés, minősítés:.....	56
A magatartás, szorgalom értékelésének, minősítésének formái.....	57
Szóbeli értékelés:.....	57
Írásbeli értékelés, minősítés:.....	57
A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek.....	57
11. A magasabb évfolyamra lépés feltételei.....	58
12. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészülés.....	59
A házi feladatok funkciója.....	59
Meghatározásának alapelvei.....	59
A napközi otthon, tanulószoba.....	59
Hétvége és tanítási szünetek.....	59
A Kollégium programja.....	60
13. Bemutatás.....	61
14. Nevelő munkánk alapelvei, célkitűzései.....	62
Nevelési- oktatási szükségletek.....	62
Egészségügyi szükségletek (külső szakemberek).....	62
15. Életrend, tanulás, szabadidő.....	63
Rutinok kialakítása: heti, napirend.....	63
Csoportfoglalkozások.....	64
16. Gyermek- és ifjúságvédelem.....	65
17. Tehetséggondozás, felzárkóztatás, pályaeorientáció.....	66
18. A társadalmi beilleszkedés segítése.....	67
Az élménypedagógia.....	67

Értékelési rendszerünk:.....	70
Jutalmazási, fegyelmezési, büntetési eljárások.....	71
19. Hagyományok –közösségformálás, csoportépítés.....	71
Hagyományok.....	72
Szociális kompetencia, közösségformálás,.....	73
Diákönkormányzat.....	74
20. Szülői, iskolai kapcsolattartás.....	74
21. Nemzeti, etnikai, európai azonosságtudat fejlesztése.....	74
22. Vizuális kultúra, művészeti nevelés.....	75
23. Egészségnevelés.....	75
24. Környezeti nevelés.....	76
25. IKT eszközök alkalmazása, könyvtárhasználat.....	76
Záró rendelkezések.....	77
26. A pedagógiai program hatálya.....	77
27. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata.....	77
28. A pedagógiai program nyilvánossága.....	77

Melléklet:

- II. A felmenő rendszerben bevezetésre kerülő óratervek feladatellátási helyenként
- III. Tantárgyi tantervek 1-4. évfolyam
- IV. Tantárgyi tantervek 5-8. évfolyam
- V. Tantárgyi tantervek a felnőttoktatásban
- VI. A Székhelyintézmény emelt óraszámú idegen nyelv oktatásának többletkövetelményei, és a magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás kerettantervének helyi megvalósítása
- VII. Speciális helyi tantervek
- VIII. Kifutó tantárgyi tantervek 2-4. évfolyam
- IX. Kifutó tantárgyi tantervek 6-8. évfolyam
- X. Kifutó emelt szintű idegen nyelv oktatásának tanterve
- XI. Kifutó magyar-angol korai két tanítási nyelvű oktatás tanterve
- XII. Kifutó felnőttoktatás tantárgyi tantervecsomagja
- XIII. Enyhe értelmi fogyatékosok oktatásának kifutó tanterve
- XIV. IKT stratégiák
  - SÁIK Arany János Tagiskola
  - SÁIK Dornyay Béla Tagiskola
  - SÁIK Kodály Zoltán Tagiskola

Függelék:

- XV. Értékelés, minősítés helyi szabályai

Nevelési program

1. Bemutatkozás

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése 92/2007. (IV. 24.) Öh. sz. határozata alapján integrálta iskolánkat.

A **Salgótarjáni Általános Iskola és Kollégium** jelenlegi 8 feladatellátási helye: a Székhelyintézmény, Arany János Tagiskola, Beszterce-lakótelepi Tagiskola, Kollégium, Dornay Béla Tagiskola, Gárdonyi Géza Tagiskola, Kodály Zoltán Tagiskola, Petőfi Sándor Tagiskola.

Salgótarjáni Általános Iskola és Kollégium Székhelyintézmény

Intézményünk, korábban Gagarin Általános Iskola néven, 1967 óta működik a város belvárosában. A részben felújított épületben 2007 óta, mint az integrált intézmény Székhelyintézménye működünk.

Intézményünk a város lakossága körében nevelő-oktató munkánk, specialitásaink, valamint az épület központi fekvése miatt igen vonzó. **Beiskolázáskor** nem tudunk minden igényt kielégíteni, hisz intézményünket jóval többen választják, mint amennyi férőhellyel rendelkezünk. Nyolcadikosaink többsége elsősorban gimnáziumban és szakközépiskolában tanul tovább.

Tanulóink között – az intézmény más tagiskoláihoz képest – alacsony a halmozottan hátrányos, illetve hátrányos helyzetű tanulók száma. Sok a jó képességű, az ismeretszerzésre motivált diákunk. Jó eredménnyel szerepelünk a megyei, illetve az országos tanulmányi és sportversenyeken. Kompetenciamérés eredményeink évről évre jobbak az országos, illetve a megyeszékhelyi nagyiskolák átlagánál.

Az intézményünk **pedagógusai** nagy hangsúlyt helyeznek a szakmai továbbképzésükre. Több kollégánk rendelkezik mestertanári fokozattal, szakvizsgával. Munkájukban jellemzően tapasztaltak, elhivatottak.

Tárgyi felszereltségünk jó. Számítógépes gépparkunkat folyamatosan újítjuk. A termek többségében interaktív tábla segíti a nevelő-oktató munkát. Felújított, korszerű sportpályával rendelkezünk. Tanuszodánk biztosítja a tagiskolák alsó tagozatosainak, valamint igény szerint az óvodások úszásoktatásának feltételeit.

Főbb sajátosságunk közé tartozik az **emelt óraszámú idegen nyelvi képzés** (angol, német), mely intézményünkben 1974 óta hagyományosan magas színvonalon működik. 2004-ben bevezettük a **korai magyar-angol két tanítási nyelvű képzést**, melynek célja az anyanyelv és az idegen nyelv egyidejű fejlesztése. Ez a képzési forma általános iskolai szinten megyénkben egyedülálló. Emelt óraszámú idegen nyelvi, valamint korai két tanítási nyelvű képzésben résztvevő tanulóink számára próba nyelvvizsgákat szervezünk. A két tanítási nyelvű osztályokban lehetőséget biztosítunk az akkreditált nyelvvizsgák letételére. A pedagógiai módszerek széles palettáját alkalmazó nyelvtanárok mellett anyanyelvi lektor segíti tanulóinkat az idegen nyelv eredményes elsajátításában.

A **néphagyományokra épülő művészeti nevelés** már több mint két évtizede sajátosságunk közé tartozik. A program megvalósulási szinterei alsó tagozaton a tanórák és tanórán kívüli foglalkozások. Első és második évfolyamon hosszú évek óta zajlik a néptánc tanítása. A különböző művészeti ágakat képviselő csoportok nyilvános bemutatkozására az évente megrendezett Gagarin Gálán kerül sor. Erősítjük tanulóinkban a környezettudatos nevelést,

szűkebb hazánk megismerését, szeretetét. Lehetőség szerint hon- és népismereti napokat, természeti napokat, tanulmányi kirándulásokat szervezünk.

Intézményünkben a közösségformálásnak jó színtere a színes és gazdag diákélet, valamint a sokszínű diáksport tevékenység.

Tanulóink informális ismeretszerzésének teret adva szoros kapcsolatot ápolunk a város több közművelődési intézményével (múzeum, könyvtár, művelődési központ...).

Célunk, hogy intézményünk vonzerejének megtartása érdekében megőrizzük hagyományainkat, értékeinket, valamint specialitásainknak megfelelően minél hatékonyabb nevelő-oktató munkát biztosítsunk. Kiemelt figyelmet fordítunk tanulóinkban rejlő tehetség felismerésére, kibontakoztatására. Fontosnak tartjuk a külső és belső megmérettetéseket, értékeléseket, a tanulmányi, művészeti és sportversenyeken való részvételt, eredményes szereplést. Nevelési céljaink között elsődleges szerep jut a testi és lelki egészségre, valamint a környezettudatosságra nevelésnek.

Arany János Tagiskola

Az Arany János Tagiskola Salgótarján peremkerületén, két épületben működik. 1996-ban az iskolához integrálódott a Gerelyes Endre Művelődési Ház, ami délután 4 óráig iskolaként funkcionál, ezt követően és hétvégén közművelődési feladatokat lát el.

A beiskolázási körzetünkben a lakosság mind műveltségi, mind anyagi-szociális szempontból rendkívül változó összetételű. A heterogén összetételből adódóan rendkívüli sokszínűség jellemzi az iskola gyermekközösségét.

A tanulók 20-25 %-ánál óriási erőfeszítéseket kell tenni a tankötelezettség eredményes teljesítése érdekében. E tanulók esetében az elégséges szint elérését kell sikernek tekintenünk.

A sokszínűségnek egyik előnye, hogy szociális helyzetre, iskolán belüli teljesítményre, érvényesülésre való tekintet nélkül tanulják meg elfogadni egymást, megismerni és tolerálni a másságot. A változatos tanulói összetétel polarizálja az iskola tevékenységét. Egyszerre és egyforma súlyú feladatként jelentkezik az esélyegyenlőség biztosítására való törekvés, a hátránnyal induló tanulók felzárkóztatása és a tehetséges, jó képességű tanulók fejlesztése.

Alsó tagozaton iskolaotthonos oktatás folyik, felső tagozaton tanulószoba működik. Angol és német nyelvet oktatunk a 4. évfolyamtól. Intézményünkben lehetőséget adunk tánc és egyéb művészetek elsajátítására is. A részképeség-zavaros tanulóinkkal évek óta iskolánk logopédus-gyógypedagógus végzettségű pedagógusa foglalkozik.

Specialitásunk a gazdasági ismeretek tantárgy tanítása a 7. és 8. évfolyamon. A tantárgy keretében tanulóink játszva tanulják meg a családi gazdálkodás ismereteit. Az alapvető munkajogi ismeretek elsajátításával a munkaerőpiacra lépéshez készülnek fel.

„Örömteli tanulással használható tudás birtokába jutni” címmel – jelentős uniós támogatással – a HEFOP 3.1.3. pályázat keretén belül a kompetencia-alapú oktatást honosítottuk meg. Ezen pályázat segítségével bővült tantestületünk szakmai képzettsége és iskolánk IKT eszközökkel való felszereltsége. A kompetenciafejlesztés folytatásaként, a TÁMOP 3.1.4 pályázatban tovább fejlődött tantestületünk módszertani kultúrája.

Humán erőforrás jellemzői:

A testület végzettségi mutatója jó, többen szereztek újabb szakképesítést, szakvizsgát. Pedagógiai munkánk során nagy feladat hárul intézményünk szakmai munkaközösségeire. Fő feladatuk a szakcsoportjukon belül végzendő pedagógiai és szakmai munka irányítása.

Tárgyi feltételrendszerünk:

Eszközellátottságunk átlagos. Fejlesztésre, a hiányok pótlására fenntartói támogatással és pályázati úton van lehetőségünk. A nyertes pályázatok következtében az iskola IKT eszközökkel való ellátottsága sokat fejlődött. Az iskola bútorzata nagyon elhasználódott, a tantermek lelakottak, felújításuk, korszerűsítésük időszerű.

Továbbtanulási mutatók:

A fogadó közép fokú intézmények visszajelzései alapján a felvett tanulóink jól megállják helyüket. Az iskola pedagógusainak értékelését megbízhatónak, stabilnak minősítik.

Beszterce-lakótelepi Tagiskola

Iskolánk, a SÁIK Beszterce-lakótelepi Tagiskola Salgótarján második legnagyobb lakótelepén, a Beszterce-lakótelepen működik. Természeti **környezete** irigylésre méltó, az erdő szomszédsága jó levegőt, a főúttól való viszonylagos távolság csendet, tanulásra kiválóan alkalmas terepet biztosít.

Az intézmény 1981 februárjában nyitotta meg kapuit.

A város legfiatalabb oktatási intézménye akkor túlzás nélkül a legkorszerűbbnek számított a sorban: tágas, világos tantermei, tornaterme, könyvtára, étterme, levegős közlekedő terei, sport és játszóudvarai messzemenően kielégítették – és kielégítik ma is – a gyerekek egészséges elhelyezésével és mozgásigényével kapcsolatos elvárásokat.

Tantestületünk elkötelezett az új pedagógiai kihívások iránt. Továbbképzéseken az iskolai innovációs folyamatainknak megfelelően fejlesztik pedagógiai és szakmai kultúrájukat.

Az intézmény meghatározó sajátossága a kezdetektől az **emelt szintű testnevelés oktatás** volt. A következetes és magas szintű testnevelési és sportmunka hozományaként iskolánk rendszeresen kiváló eredményeket tud felmutatni a kézilabda, atlétika, tájfutás, labdarúgás és torna sportágak területén. Számos országos, diákolimpiai helyezés fűződik tanulóink – tanáraink nevéhez. A Magyar Kézilabda Szövetség által elismert tíz legjobb utánpótlás – nevelő intézmény közé is sikerült bekerülnünk.

Az ezredforduló után fogalmazódott meg az iskolavezetésben és a szaktanároknak a felismerés, hogy az iskola „kínálatát” növelni kell, lehetőleg olyan területen, melyre igény mutatkozik. Így került sor a **matematika – kommunikáció – informatika** specialitás fokozatos, felmenő rendszerű bevezetésére. A döntés helyességét bizonyítja, hogy számos beiskolázási körzeten kívül lakó szülő választja gyermekének ezt a képzési formát, illetve elenyésző azon gyermekek száma, akik más iskolát választanak beiskolázási körzetünkben.

Optimális összetételű tantestületünk az oktatás mellett – és nem után! – a nevelést, személyiségfejlesztést kiemelt feladatának tekinti.

Dornyay Béla Tagiskola

Tagiskolánk elődjét, az elemi iskolát 1894-ben a Palackgyári Társulat alapította. A **városközpont** közelében, mégis családi környezetben.

A **tanulói összetétel** a családi háttér szempontjából heterogén, ezért egyaránt nagy hangsúlyt fektetünk a tehetséggondozásra és a hátrányok csökkentésére.

2011-ben a Bóna Kovács Károly Tagiskolát intézményünkbe integrálta a fenntartó. A felső tagozatosok szűkösen, de elférnek intézményünkben, a kifutó alsó tagozatosok átmenetileg - telephelyként - a Kollégiumban (Diákotthonban) kaptak helyet.

Tantestületünk értékrendje, hozzáállása kellő alapot biztosít a gyermekközpontú pedagógiai gyakorlat megvalósításához. Szakos ellátásunk megfelelő, áttanítással minden tárgyból megoldott.

2004-ben kiemelkedő minőségfejlesztési munkánkért országos elismerésben részesültünk, megkaptuk a **IIASA SHIBA elismerő oklevelet**.

Folyamatosan pályázunk, így pályázati támogatással vettünk részt a kistérségi **integrációs pedagógiai rendszer** modelljének kidolgozásában, a **kompetenciaalapú programcsomagok** bevezetésében, az **infokommunikációs technológia** iskolai alkalmazásának kidolgozásában, elterjesztésében, az **élményszerű tanulás** meghonosításában.

Hagyományteremtő és -őrző tevékenységünk elsősorban névadónk szellemiségéhez kötődik. Iskolánk emblémája Dornay Béla munkásságát, hitvallását jelképezi: „**Honismerettel - honszeretethez**”. Tanórán kívüli, ill. szabadidős tevékenységünk jórészt az egészséges életmóddal, természetismerettel és **környezeti neveléssel** kapcsolatos. Évek óta rendezünk környezetvédelmi, ill. honismereti vetélkedőt, mindennapi életünk szerves része a természetjárás és az erdei iskola is. A tanórán kívüli tevékenységet kifestés és környezetvédelmi szakkörünk mellett más **művészeti**-, ill. sport szervezetek, intézmények foglalkozásai színesítik. A hitoktatás több csoporttal működik.

Az iskolai **sportkör** keretében kiemelten a labdarúgással foglalkozunk, de a testnevelők tudatos fejlesztésének köszönhetően más sportágakban is eredményesen szerepelnek tanulóink. Részt veszünk a kosárlabda utánpótlás nevelésben is.

Munkánk eredményességéhez hozzájárul, hogy három pedagógusunk végez mozgásterápiás **fejlesztést**, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus valamint a város utazószakemberei támogatják munkánkat. Volt tanulóink Junior mentor programnak is nevezhető rendszerben segítik az alsósok differenciált másnapi felkészülését.

A város és szűkebb környezetünk intézményeivel, szervezeteivel példaértékű **partnerségben** dolgozunk (Bükki Nemzeti Park, iskola egészségügyi-, gyermekjóléti szolgálat, Nógrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, TEMI könyvtár, szakmai intézmények, civil szervezetek).

Tárgyi feltételrendszerünk összességében átlagosnak mondható. A *felújított fűtésrendszer* és a differenciált foglalkoztatást biztosító *tanulói laptopok, interaktív táblák, számítógépes munkaállomások* mellett a zsúfoltságot, folyamatos *elhasználódást* ellensúlyozó pozitív hozzáállásra, összefogásra, a gondos, „gazda” minden kreativitására szükség van az eredményes oktató-nevelő munka feltételeinek biztosításához.

Gárdonyi Géza Tagiskola

„Az iskola akkor van jó helyen, ha a gyermek számára gyalogszerrel elérhető.”

(Klebensberg Kuno)

A SÁIK Gárdonyi Géza Tagiskola **Mátraszelén**, Salgótarjától 12 km-re található. A jogszabályi előírások miatt Mátraszele község önkormányzata 2007-ben kötötte meg Salgótarján városával az **intézményfenntartó társulást**. A kezdetekben 6 évfolyammal működtünk, azonban a 2010/2011-es tanévben már egyre világosabbá vált számunkra, hogy realitása elsősorban az alsó tagozat megtartásának van, és a szülők részéről is elsősorban erre van igény.

Olyan döntést kellett hozni, ami a falu, a gyerekek, és a pedagógusok számára is a legjobb megoldás, valamint a legkevesebb negatív hatással és fájdalommal jár. Az mindenki számára világos és egyértelmű volt, hogy a meglévő létszámmal már finanszírozhatatlan az intézmény. Azonban az is tény, hogy a település szempontjából az iskolának elsődleges szerepe van. Éppen ezért a jövőt egy jól működő és finanszírozható **alsó tagozatos iskola** fenntartásában láttuk, és a 2011/2012-es tanévet már ebben a formában kezdtük el.

Jelenleg **két összevont tanulócsoporthoz** 1-2. és 3-4. osztályban folyik az oktatás és van **egy napközis** csoportunk is.

A **szakos ellátottságunk** teljes. A kötelező tanítási órákon kívül **informatikát**, a Hibó Tamás Alapfokú Művészetoktatási Intézmény keretein belül pedig **rajzot** kínálunk az érdeklődő tanulóink számára. Diákjaink részt vehetnek **néptánc** és **hittan** oktatáson is.

A tehetséggondozás mellett nagy gondot fordítunk a hátránykompenzációra is. Intézményünkben **magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés** –oktatás is folyik, melynek keretein belül a **heti egy tanórásra** kiterjedő kötelező **roma/cigány népismeret** mellett **heti két tanórának** megfelelő időkeretben **roma/cigány kulturális tevékenységet** biztosítunk az érdeklődő tanulók számára.

Infrastruktúra, eszközellátottság:

Az iskola épületének egy része több mint száz éves, melyet az önkormányzat az utóbbi két évtizedben részlegesen többször felújított. Ez a felújítás azonban elsősorban a tető, a fűtés és a világítás korszerűsítését jelentette. Az épület mind esztétikai, mind energia-takarékossági szempontból megérett egy nagyobb rekonstrukcióra.

Önkormányzati támogatásoknak és pályázati forrásoknak köszönhetően az eszközellátottságunk a kor követelményeinek megfelelő.

Kodály Zoltán Tagiskola

Salgótarjánban **1959-ben alapították** a Mártírok úti Általános Iskolát, mely 1990-től viseli **Kodály Zoltán** nevét. Az intézményben kezdettől működik a zenei tagozat. Az **emelt szintű ének-zene tanítás** célja, hogy a muzsika szellemi tápláléka legyen tanítványainknak, a jövő nemzedéknek. A zenei nevelés fontos szerepet vállal a gyermekek érzelmi, értelmi, közösségi és jellemnevelésében. Intézményünk munkáját Salgótarján város 1999-ben **„Kultúráért”** díjjal ismert el, a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetsége pedig 2004-ben iskolánknak ítélte – az országban az elsők között – a **„Magyar Művészet-oktatásért”** kitüntetését. A zenei nevelés mellett iskolánkban a **néptánc, a színjátszás, a**

drámapedagógia eszközszerrendszere is hozzájárul a nevelőmunkához, a tanulók személyiségformálásához.

A **nevelőtestület** jól képzett a pedagógusok harmada másoddiplomával és/vagy szakvizsgával is rendelkezik. Pedagógusaink igyekeznek mindazt a tudást, kompetenciát megszerezni, amely a különböző adottságú, képességű gyermekek neveléséhez szükséges. Kiemelt célunk az egyéni fejlesztéssel a **tehetséggondozás és a felzárkóztatás egyensúlyának** megteremtése. Arra törekszünk, hogy tanítványaink **szilárd alapokat** kapjanak tudás és alapkompentenciák tekintetében, s megállják helyüket a középiskolákban, s majd a későbbi években is.

Pedagógiai munkánk gyakorlatában a pozitív megerősítés, a dicséret és az elismerés, s a tanulók **sikerélményhez** juttatása dominál. Ezért sokféle pályázati lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy tanítványainkat a különböző versenyeken, vetélkedőkön sikerélményhez juttassuk.

Pedagógiai munkánkat a nevelést szolgáló, változatos, érdelemgazdag **hagyományápolás** (hangversenyek, művészeti gálák, népszokások), továbbá a **diákönkormányzat** gazdag szabadidős programjai egészítik ki.

Az intézmény és a családi ház kapcsolatát **jó partneri viszony, együttműködés** jellemzi, többnyire közösen keressük a problémák, konfliktusok megoldását.

2006-ban a Humán Erőforrás Operatív Program (HEFOP) 3.1.3. pályázatnak köszönhetően, bevezetésre került intézményünkben a **kompetenciaalapú oktatás**, melyet azóta már több, az innovációt segítő, a tanulási folyamatot megújító további projekt megvalósítás követett. Ezek eredményeként iskolánk **potenciális referenciainstítúciónak**, továbbá akkreditált gyakorlóhelyé vált.

2011-ben befejeződött iskolánk **épületének teljes körű felújítása, bővítése**. Ennek köszönhetően diákjaink minden igényt kielégítő, szép kétszintes épületben tanulhatnak. Tantermeink berendezése korszerű, gyermekbarát, többsége IKT-eszközökkel felszerelt. Ennek következtében az interaktív tábla használata a tanórák részévé vált, mely érdekesebbé teszi a foglalkozásokat, motiváltabbá a tanulókat. **Ugyanabban az évben** a II. Rákóczi Ferenc Tagiskola épületbezárását követően az alsó tagozatos kisdíákok a Kodályba kerültek, ezáltal **új felnőtt- és diákközösség** formálódása, együttműködése vette kezdetét.

Nevelőtestületünk fontosnak érzi a megélt közös élmény örömét, az elfogadó légkört, hogy tanítványaink azt érezzék: itt minden ÉRTÜK és ÁLTALUK történik.

Kollégium

A Salgótarjáni Általános Iskola és Kollégium Kollégiumi tagintézménye Salgótarján délnyugati városrészén, Baglyasalján található. A mintegy kétezer lakosú településrész korábban a helyi szénbányászat központja volt. A település szerkezete a bányák megszűnésével megváltozott. A virágzó kulturális és művelődési élet visszafejlődött.

Az 1946-ban alapított általános iskolát és az 1967-től működő hétközi diákothont 1999. július 1-jétől a fenntartó: Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata összevonta, és integrált intézményként működtette, kettős profillal: egyrészt gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok a diákothoni háttér miatt, másrészt fejlesztés: - a tanulási és magatartási zavarok korrekciója, mindkét tagintézményben. 2007 júliusában létrejött a SÁIK, s azóta külön tagintézményként működik a diákothont.

A halmozottan hátrányos és veszélyeztetett helyzetben élő, eltérő nevelési szükségletű, magatartási, beilleszkedési és tanulási nehézségekkel küszködő, Sajátos nevelési igényű, tanköteles korú gyerekek részére differenciált oktató- és nevelőmunkát végzünk egyéni adottságaik és képességeik figyelembevételével.

A diákotthon maximális létszáma 50 fő, ezen belül 20 lány, és 30 fiúgyermeket tudunk elhelyezni. A gyerekek fejlődését 1 tagintézmény-vezető, kettő csoportvezető nevelő, és 5 gyermekfelügyelő segíti. Alapvető célunk, hogy a gyerekek sikeresen befejezzék az általános iskolát, és bejussanak a következő iskolafokozatra. Gyermekeink nem nevelhetőek a hagyományos módszerekkel, ezért vezettük be azt a magatartás-módosító tallérrendszert, melyet immár négy éve sikeresen alkalmazunk, illetve a kaland és élménypedagógiai foglalkozásokat. A nevelési lehetőségek minél nagyobb kihasználása érdekében jó kapcsolatot alakítottunk ki a településrészen működő civil szervezetekkel.

Petőfi Sándor Tagiskola

A SÁIK Petőfi Sándor Tagiskolája a város **legrégebbi** oktatási intézménye.

A nagy múltú iskolát **1870-ben** a salgótarjáni **Vasfinomító** Társulat **alapította**. 1929-ben adták át a jelenlegi iskolaépületet, amely a **Klebersberg iskolák** egyike.

Nevelőtestületünket a **folytonos megújulás** jellemzi. 1990-től 2000-ig intézményünk a **12 évfolyamos iskolamodell** kiépítésén munkálkodott. Az országban elsők között 2003-ban alakította ki minőségfejlesztési rendszerét, a **COMENIUS II-t**. 2003-tól az országos **integrációs hálózat bázisiskolájaként** is működött. Az országos referencia pályázaton, iskolánk előminősített **referenciaintézmény** címet szerzett.

Nevelő – oktató munkánkban minden tanuló számára az **együttnevelés** elvei szerint esélyt biztosítunk az eredményes tanuláshoz, az egyéni fejlődéshez, mind a **felzárkóztatás**, mind a **tehetséggondozás** terén. Kiemelt figyelmet fordítunk a **szilárd alapkészségek kialakítására**, melyhez korszerű eszközök állnak rendelkezésre (interaktív táblák, számítógépek).

Speciális **fejlesztő foglalkozások** zajlanak intézményünkben: feladatcsoport, sni-rehabilitáció. Az átmeneteket „jó gyakorlatok” segítik.

Az első osztályban a **szótagoló** olvasási **módszert** alkalmazzuk. Ezt megelőzi az ún. **előkészítő időszak**, amely játékos, tevékenységközpontú képességfejlesztést jelent.

Az intézmény **specialitása a testnevelés**. Az általános képzés után – mely a 4. évfolyamig tart – különböző sportágak választhatók. Elsősorban **az atlétika és a labdajátékok** minőségi utánpótlás nevelését tartja feladatának az iskola. Az intézmény célkitűzései között az szerepel, hogy **sportiskolaként** működjön.

A tanulóknak lehetőségük van **német** vagy **angol** nyelv tanulására és az alapszintű **informatikai készségek elsajátítására**.

Az ismeretszerzés és személyiségfejlesztés sajátos színtere az **erdei iskola**, amely a környezettudatos magatartás kialakítását célozza.

Iskolánkban a szabadidős tevékenységek rendkívül gazdagok, sokszínűek. Mindezt a **DÖK** és az iskolában működő **Acélgári Gyermekcsapat** biztosítja.

A **hagyományoknak** megfelelően évente megrendezésre kerül a **Petőfi-napok** rendezvénysorozata, melynek során a tanulók városi és iskolai szinten mutatkoznak be. Ekkor kerül sor a Petőfi Emlékérem átadására és az iskolánk által szervezett versenyek, pályázatok

díjazására. Több éves múltat tekint vissza a karácsonyi szeretet-délelőtt, klub-napközi, tanulás hete programsorozat

2011-ben iskolánkba **integrálódott a II. Rákóczi Ferenc Tagiskola** felső és ifjúsági tagozata.

A felnőttoktatási csoportokban ellátjuk a már nem tanköteles korú fiatalok, illetve felnőttek oktatását. Ez a képzési forma lehetőség a felzárkózásra, a továbbtanulásra, a munkaerőpiaci kirekesztődés elkerülésére.

Alapvető feladatunk, hogy tanulóink kulcskompetenciáit fejlesszük, ezáltal készítjük fel őket további ismeretek megszerzésére, a továbbtanulásra.

Legfontosabb feladatunk a való életre nevelni: megérteni, tisztelni, tolerálni egymást. Utat mutatni a tehetségeseknek és kezet nyújtani a segítségre szorulóknak.

2. Pedagógiai alapelveink

A **pedagógiai program** iskolánk olyan szakmai stratégiai programja, amely meghatározza a nevelés, a tanítás-tanulás folyamatának pedagógiai elveit, tanterveit, gyakorlatát, működésének feltételeit. A nevelőtestületünk által létrehozott és elfogadott szakmai alapidokumentum átfogja az iskola működésének minden területét. Rögzíti intézményünk nevelő-oktató munkájának szakmai szabályait és feltételeit, tájékoztatja a szülőket és tanulókat az intézményünkben igénybe vehető közoktatási szolgáltatásokról, és rögzíti azok igénybevételének feltételeit.

Pedagógiai programunk három részből áll: a nevelési program, a helyi tanterv és a kollégiumi program.

Nevelési programunk meghatározza mindazokat a pedagógiai célú feladatokat és módszereket, amelyekkel a helyi tantervekben foglaltakat végre kell hajtani.

Olyan iskola szeretnénk lenni, kívánunk maradni

- ahol a tanulók, és az ott dolgozók jól érzik magukat,
- ahol a gyermekközpontú szemlélet nemcsak szólam, hanem életforma,
- ahol bátorítást kap a kezdeményezés és az alkotó munka,
- ahol a gyermek nem csupán alanya a nevelő-oktató munkának, hanem tevékeny résztvevője,
- ahol minden gyermek megkapja azt a pedagógiai gondoskodást, amely képességei kifejlesztéséhez szükséges,
- ahol a tehetséges, az integrálható sajátos nevelési igényű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek is sikereket érhet el,
- ahol a problémák keletkezésekor közösen keressük a megoldási lehetőségeket.
- ahol a tanulók kompetencia alapú oktatással, készségek, képességek fejlesztésével készülnek fel a középiskolai tanulmányok folytatására, az élethosszig tartó tanulásra

3. Az iskola nevelési - oktatási céljai, feladatai

Pedagógiai céljainkat, iskolánk arculatát az elfogadó, humánus és gyermekközpontú pedagógia, az egyéni képességfejlesztés, biztos alapozás, jól működő belső- és külső kapcsolatok határozzák meg.

Kiemelt célunk az alapkészségek, kulcskompetenciák fejlesztése, a tehetséggondozás, felzárkóztatás, egyéni képességfejlesztés:

Kompetenciafejlesztés

- a sikeres munkaerőpiaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek, készségek fejlesztése;
- kompetencia alapú oktatás elterjesztése,
- a kompetencia-alapú oktatás megvalósításához illeszkedő módszertan széleskörű megismerése, bevezetése és elterjesztése;

- a nevelőközösség módszertani kultúrájának fejlesztése;
  - a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése;
  - újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetése;
  - digitális írástudás elterjesztése.
- az esélyegyenlőség érvényesítése, szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása;

A kompetencia alapú oktatás elterjesztése

Az élethosszig tartó tanulás kulcskompetenciáinak fejlesztése, az ehhez szükséges, egyenlő hozzáférést biztosító TIOP 1.1.1-07 program a SÁIK minden intézményében bevezetésre került a 2010/2011-es tanévben.

A kompetencia alapú oktatás TÁMOP 3.1.4 szerinti elterjesztése és a TIOP 1.1.1-09 jelű tanulói laptop program jelenleg 3 tagiskolában folyik:

Arany János Tagiskola

Dornyay Béla Tagiskola

Kodály Zoltán Tagiskola

A TÁMOP 3.1.4 kötelező elemeinek megvalósítását az alábbi táblázat foglalja össze. A programelemek a 2009/2010-es tanévben kerültek bevezetésre, s fenntartásuk a 2014/2015-ös tanévig kötelező.

Az implementáció elemei, a fenntartás

Bevezetés, fenntartás			2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Teljes tanórai lefedettséget biztosító programcsomag:	szövegértés-szövegalkotás	Arany Dornyay Kodály	+	+	+	+	+	+
	matematika	Arany Dornyay Kodály	+	+	+	+	+	+
Egy választott kulcskompetencia területi programcsomag.	szociális, életvitel és környezeti	Arany Dornyay Kodály	+	+	+	+	+	+
Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása	magyar nyelv és irodalom földünk és környezetünk történelem. etika	Arany Dornyay Kodály	+	+	+	+	+	+
Moduláris oktatás	Tanulásmódszertan Környezetvédelem Egészségnevelés	Arany Dornyay Kodály	+	+	+	+	+	+
Témahét szervezése:		Arany Dornyay Kodály	+	+	+	+	+	+
3 hetet meghaladó projekt szervezése:		Arany Dornyay Kodály	+	+	+	+	+	+
Önálló intézményi innováció megvalósítása	IKT alkalmazás, tanulói laptop program tanulásmódszertan	Arany, Dornyay Kodály	+	+	+	+	+	+
IKT alapú kompetenciafejlesztés	IKT stratégia elkészítése	SÁIK	(+)	+	+	+	+	+
Digitális tartalmak, taneszközök használata		SÁIK	(+)	+	+	+	+	+
Esélyegyenlőség javítása (HH és SNI)		SÁIK	+	+	+	+	+	+
Új módszerek intézményi alkalmazása, elterjesztése		SÁIK	(+)	+	+	+	+	+

A kompetenciafejlesztés területei, szinterei

Meggyőződésünk szerint a **NAT-ban foglalt kiemelt kulcskompetenciák** fejlesztése az eredményes oktató-nevelő munka alapfeltétele. A különböző tantárgyak keretében a pedagógusok – különböző fejlesztési területeken, a tanéven, illetve tanórán belül is eltérő arányban – kompetenciát fejlesztenek.

A kulcskompetenciák közül minden tantárgyból, minden órán és tanórán kívüli foglalkozáson, **az iskola teljes tevékenységi körében** kihasználjuk a lehetőségeket:

- az anyanyelvi kommunikáció,
- a hatékony, önálló tanulás,
- gondolkodási képességek,
- a szociális és állampolgári kompetencia,
- a kezdeményezőkészség, vállalkozói kompetencia fejlesztésére

A **természettudományokhoz** kötődő tanórai és tanórán kívüli tevékenység során kiemelten kezeljük a megismerésben, problémamegoldásban

- a matematikai kompetenciák, ill.
- a természettudományos és technikai kompetenciák fejlesztését,

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkészség fejlesztésének elsődleges szintere a magyar nyelv és irodalom, **történelem, ének-zene, rajz és vizuális kultúra**, mozgókép- és médiaismeret, valamint a **testnevelés**.

Tanulóinknak és pedagógusainknak **közös tanulást** ösztönző és feltételező feladata a digitális kompetenciafejlesztés.

Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az **idegen nyelvi** tanórákon, szakkörön és felzárkóztató foglalkozáson történik.

Esélyegyenlőség biztosítása

Valljuk, hogy az esélyegyenlőség biztosítása, az egyéni különbségekre alapozott nevelés egyaránt fontos és az egyetlen eredményre vezető út a tehetséges, jobb körülmények közül érkező gyermekeknek, a sajátos nevelési igényű tanulóknak és a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek.

Integrált pedagógiai rendszer (IPR)

Iskolánk tanulói – tagiskolánként eltérő mértékben -, de heterogén környezetből érkeztek. A sikeres tanuláshoz elengedhetetlen a differenciált képességfejlesztés, a személyiséghez igazított oktató-nevelő munka.

A differenciálás mindenki számára a személyiségének leginkább megfelelő fejlesztést biztosítja, figyelembe véve előzetes tudását, gyengébb és erősebb területeit, igényeit, törekvéseit, érdeklődését. A nevelés, az oktatás igazodik a gyermekhez és ahhoz a közeghez, amelynek a gyermek részese.

A SÁIK feladatellátási helyei 2005. óta dolgoznak a szociális helyzetből és a képességek fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozását célzó 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 171-172.§-a szerinti helyi program kialakításán (IPR).

A program megvalósítása a feladatellátási helyek sajátosságaihoz igazodóan történik.

Az elkezdett integrációs program kiteljesítését, megvalósítását, a jó gyakorlatok megismerését, elterjesztését a „Partnerségben az integrált oktatás kistérségi modelljének kialakítására” című projekt fenntartásával folytatjuk.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek eloszlása alapvetően a településszerkezetből adódik, csak kisebb mértékben a szabad iskolaválasztás függvénye, ezért a jogszabályban meghatározott integrációs arányt az iskola saját hatáskörében nem tudja biztosítani, a jogszabály szerinti arány elérése fenntartói beavatkozást igényel.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók osztályba sorolása a feladatellátási helyen belül a vezető hatásköre, ezért a vezető felel a jogszabálynak megfelelő kialakításáért.

A hátránykompenzációban kiemelt szerepe van az osztályfőnököknek. Ezt a tevékenységet külső szervezetek bevonásával, a Nevelési Tanácsadóval, szakszolgálatokkal, családvédelmi intézményekkel együttműködve végezzük.

Sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése

Sérült, fogyatékkal élő embertársaik elfogadására és segítőkész magatartás tanúsítására neveljük tanulóinkat, tanulói közösségeinket.

Iskolánk felvállalja az integrálható sajátos nevelési igényű tanulók nevelését/oktatását, a tanulási esélyek egyenlőségének biztosítása érdekében.

A pedagógiai tevékenységünkben fontosnak tartjuk a **tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézségekkel, motivációs problémákkal** küzdő és az SNI tanulók személyiségének fejlesztését.

Célunk a **korai észlelés**, a problémák korai felismerése, ezért a személyiségfejlesztési feladatok megtervezését, végzését megelőzi a tanulók körében végzett felmérés, szűrés.

Felnőttoktatás

A pedagógusok erőfeszítései ellenére vannak tanulók, akik az egyéni törődés, képességekhez igazított fejlesztés ellenére is aránytalanul lemaradnak kortársaiktól. Számukra a tanulás fontosságának kései felismerése után jelent második esélyt a SÁIK Petőfi Sándor Tagiskolájában működő felnőttoktatás, ahol lehetőségük nyílik a tanulási kompetenciák alapszintű elsajátítására, az alapfokú végzettség megszerzésére.

Ebben az oktatási formában a **nem tanköteles korú tanulók** képzésével foglalkozunk, akik a tankötelezettségi korhatár betöltéséig nem tudták befejezni általános iskolai tanulmányaikat.

Iskolánkban a felnőttoktatás nappali, esti és levelező munkarend szerinti történik. A nappali oktatás munkarendje szerinti oktatásban azok a tanulók vehetnek részt, akik a tizenhetedik életévüket még nem töltötték be. Attól az évtől kezdődően, amelyben a tanulók tizenhetedik életévüket betöltötték, kizárólag az esti oktatás munkarendje szerint folytathatnak tanulmányokat. Levelező munkarend szerinti oktatásban a húsz évesnél idősebb tanulók vehetnek részt.

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók, valamint azok a tanulók, akik a tanulmányi követelményeket azért nem tudták teljesíteni, mert tartós gyógykezelés alatt álltak, a tanulmányaikat betöltött tizenkilencedik életévük után kizárólag felnőttoktatásban folytathatják.

A felnőttoktatás követelményei nem térnek el a nappali rendszerű iskolai oktatás követelményeitől.

Valljuk, hogy ez nem szegregáció, hanem valóban második esély. Tanulóink hasonló korú tanulók társaságában, nagy gyakorlattal rendelkező, felkészült pedagógusok irányításával, de sajátos helyzetükhöz igazodó tanulásszervezéssel végezhetik el az általános iskolát.

4. A nevelő-oktató munka feladatai, eszközei, eljárásai

A nevelő-oktató munka itt bemutatott feladatai, eszközei, eljárásai az intézményünk alapelveinek, közös célkitűzéseinek megvalósítását szolgálják.

Alapelveinknek megfelelően munkánk középpontjában a **személyiségfejlesztés**, az **önfejlődés** elősegítése áll. Legfontosabb feladatunk, hogy az egyéni sajátosságoknak megfelelő, differenciált pedagógiai módszereket alkalmazzunk. Mindehhez olyan széleskörű tevékenységrendszert, eszközöket, eljárásokat rendelünk, amelyek segítik a saját élményű tapasztalatszerzést, az alapkészségek, kompetenciák fejlődését, a továbbhaladáshoz szükséges ismeretek megszerzését.

Feladat	Eszköz, eljárás
Személyiségközpontú nevelés megvalósítása. A tanórai légkör oldottságának, feszültségmentességének biztosítása.	Pozitív pedagógiai attitűd, bizalom érvényesülése, motiváló értékelés, a hiányok feladatként való megjelölése. Rendszeres pozitív megerősítés.

Feladat	Eszköz, eljárás
<p>Korszerű ismeretek nyújtása, személyre szóló készség- és képességfejlesztés.</p> <p>Tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása.</p> <p>Szilárd alapkészségek kialakítása.</p> <p>Kompetencia alapú oktatás bevezetése, a kulcskompetenciák fejlesztése, alkalmazásképes tudás kialakítása.</p>	<p>Tevékenységek központú pedagógiák alkalmazása, gyakorlatorientált feladatok megoldása.</p> <p>Az adott témának megfelelő tanulószervezési eljárások alkalmazása</p> <ul style="list-style-type: none"> • moduláris oktatás, • projektoktatás • témanap, témahét, • drámapedagógia, stb.) <p>Differenciált óravezetés</p>
<p>Az egyéni teljesítményre, egyéni képességszintre támaszkodó tanulási technikák elfogadása, elsajátítása és fejlesztése</p>	<p>Az adott témának megfelelő tanulási-tanítási módszerek alkalmazása</p> <ul style="list-style-type: none"> • egyéni, frontális, pár, csoport, kooperatív tanulási módszerek <p>Belső és külső mérések eredményeinek figyelembe vétele.</p> <p>Az országos kompetenciamérések évenkénti elemzése, értékelése, felhasználása a tanulási program módosításában</p> <p>Felzárkóztató foglalkozások szervezése.</p>
<p>Megismerési vágy, önmegvalósítás iránti igény felkeltése, kielégítése, fejlesztése.</p> <p>Tehetségek kibontakoztatása, fejlesztése.</p>	<p>Könyvtári, múzeumpedagógiai órák, szakkörök, önképzőkörök, versenyek, tanulók számára kiírt pályázatok (tantárgyi, művészeti, sport).</p>
<p>Adottságoknak, képességeknek megfelelő követelmények támasztása.</p> <p>Rendszeres visszajelzés az előrehaladásról a tanulók és szülők számára.</p>	<p>Követelmények egyértelmű megfogalmazása.</p> <p>Tantárgyi értékelések, magatartás és szorgalom értékelése (szóbeli és írásbeli).</p> <p>Szülői értekezlet, fogadóóra.</p>
<p>Munkához szoktatás, kitartás, munkabírási fokozása, akarati nevelés.</p>	<p>Aktivizálás, motiválás a tanórákon és egyéb foglalkozásokon.</p>
<p>Pozitív értékrend, szabálytudat, felelősségvállalás kialakítása, fejlesztése.</p>	<p>Példaadás, pozitív megerősítés.</p> <p>Tanórai és tanórán kívüli alkalmak „teremtése”, kihasználása.</p>
<p>Nehézségek, konfliktusok megoldásához vezető technikák, utak megismertetése, gyakoroltatása.</p>	<p>Konfliktuskezelési technikák beépítése a nevelőmunka folyamataiba.</p> <p>A tanulók bevonásával történő közös eszmegbeszélés.</p>

Feladat	Eszköz, eljárás
A szülőhelyhez, lakóhelyhez, iskolához, névadóhoz való kötődés, identitás-tudat erősítése.	Ünnepélyek, kirándulások, osztályfőnöki és tantárgyi órák. Vetélkedők, jeles napok
A közösségi tevékenység iránti igény felkeltése, lehetőség biztosítása az iskolai közéletben való aktív részvételre.	Osztályszintű feladatok, felelősi rendszer működtetése. diák-önkormányzati tevékenységek
Egészséges és környezettudatos életmód iránti igény felkeltése, az ennek megfelelő tevékenységek, sportolási lehetőségek biztosítása.	Osztályfőnöki órák, egyéb foglalkozások. Kirándulások, túrák, erdei iskolák. Mentálhigiénés programok. Személyes példamutatás. DSE, ISK foglalkozások.
Preventív védelem. Önfegyelem, az iskola szabályainak megfelelő viselkedés gyakoroltatása Probléma felismerés és kezelés. Kapcsolati, beilleszkedési, közösségi problémák feldolgozása. Tartós vagy alkalmi viselkedési, magatartási problémák, teljesítményzavarok felismerése, kezelése.	Pedagógus közösség, osztályfőnökök, szaktanárok együttműködése, egységes pedagógiai hatások érvényesítése. Szükség esetén külső segítők: nevelési tanácsadó, pszichológus, családsegítő központ, iskolaorvos, gyermekjóléti szolgálat bevonása.
A halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésének biztosítása. A tolerancia, a másság elfogadásának fejlesztése.	Az IPR rendszer alkalmazása. Tanórai és tanórán kívüli alkalmak „teremtése”, kihasználása. A vonatkozó jogszabályi előírások szerint képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés. Gyógypedagógus szakemberek bevonása, egyéni fejlesztési tervek készítése és alkalmazása.
A szülőkkel való kapcsolat, együttműködés erősítése	Családlátogatás, fogadó óra, szülői fórumok, közös programok, partneri igény- és elégedettség felmérése.

Az erdei (természeti) iskola, a tanulmányi-, sport-, vagy szabadtéri mozgásos kirándulás az ismeretszerzés és személyiségfejlesztés sajátos színtere, az iskola falain kívül szervezett, egy vagy több napos (bentlakó vagy bejáró), iskolai program, melyen főleg a földünk - környezetünk, az ember és természet, életvitel és gyakorlat műveltségterület egy-egy témájának a feldolgozása történik.

A kirándulás, az erdei iskolában és egyéb táborokban való részvétel *önkéntes*, amennyiben az iskola finanszírozni nem tudja. Önköltséges szervezésnél a felmerülő *költségeket a szülőknek kell* fedezniük, a hozzájárulás legmagasabb összegét az iskolai szülői közösséggel kell egyeztetni. A tanítási időben szervezett programokon való részvételt nem vállaló tanulók esetében az intézmény gondoskodik a foglalkoztatásukról.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai

Munkakörével összefüggésben, a tantárgyfelosztás, a munkaterv, a munkaköri leírás, illetve a vezető megbízása alapján - a Kntv 62.§-ban foglalt kötelezettségeinek megfelelően - **munkaköri feladatként** ellátja mindazokat a feladatokat, melyek pedagógiai szakértelmet igényelnek.

A pedagógus **alapvető feladata** a rábízott tanulók nevelése, oktatása, melyben a tantárgyfelosztás szerint vesz részt, így különösen:

- Munkáját tervszerűen, tanmenet alapján végzi, melyet minden év szeptember 20-ig a munkaközösség-vezetővel ellenőriztet, és az iskolavezetésnek jóváhagyásra bemutat.
- Tanítási óráira, tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, azokat szakszerűen megtartja.
- Gondot fordít a helyes tanulási módszerek elsajátíttatására.
- Aktívan részt vesz a nevelőtestület, munkaközösség munkájában.
- Közreműködik a tanulmányi idő alatti vizsgák (javító-, osztályozó-, különbözeti-, szintező- vizsga) lebonyolításában.
- Aktívan közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásában.
- Segíti a diákönkormányzat munkáját.
- Részt vesz a tanulóbalesetek megelőzésével összefüggő feladatok végrehajtásában, beosztás szerint a tanulók felügyeletének ellátásában.
- Gondoskodik a (szak)tárgyához, feladata elvégzéséhez tartozó szakmai anyag, eszköz megfelelő tárolásáról, megőrzéséről, leltározásáról, továbbá megbízásra közreműködik szakleltárak, könyvtári leltár elkészítésében.

A tanulókkal kapcsolatos **ellenőrző, értékelő tevékenységével** összefüggésben:

- A tanuló tudását szóban és írásban rendszeresen értékeli.
- A tanulók írásbeli munkáját az intézmény Pedagógiai programjában és Házirendjében elfogadottak szerint ellenőrzi, és határidőn belül javítja, értékeli.
- Együttműködik a tanulók fejlődése érdekében az osztályfőnökkel, a vele egy osztályban tanító kollégákkal, az intézmény dolgozóival.
- Részt vállal a tanulók magatartásának és szorgalmának értékelésében, szükség szerint felveszi a kapcsolatot a szülővel is.

Adminisztrációs munka

- A tanügyi dokumentációit (osztálynapló, csoportnapló, foglalkozási napló) naprakészen, pontosan vezeti.
- A hét utolsó napján szükség szerint pótolja a bejegyzéseket.
- A tanulók érdemjegyeit rendszeresen beírja, vagy beírattja az Ellenőrző füzetbe.
- A pedagógiai munkával összefüggő egyéb adminisztratív feladatait határidőre, pontosan elvégzi.

Munkafegyelem

- Munkájának megkezdése előtt köteles 10 perccel munkahelyén megjelenni.
- A pedagógus köteles a munkából való rendkívüli távolmaradást, illetve annak okát lehetőleg egy nappal előbb, de legkésőbb az adott munkanapon 7 óra 40 percig az iskolavezetésnek bejelenteni, ismételt munkába állásának idejéről legkésőbb az előtte lévő napon tájékoztatást adni.
- Helyettesítése esetén hozzájárul a tanítási anyag, valamint a taneszközök mielőbbi átadásával a helyettesítés szakszerűségéhez.
- Helyettesítési feladatát az intézmény vezetőjének elrendelése szerint pontosan, szakszerűen végzi, dokumentálja.
- Ügyeleti munkáját pontosan, felelősséggel végzi, akadályoztatása esetén jelzi, hogy ügyeleti munkáját nem tudja ellátni.
- A tanítási órákat a csengetési rend által meghatározott időpontok betartásával szervezi.
- Személyi adataiban történt változást azonnal jelzi az intézmény vezetőjének.

Egyéb feladatok

- Betartja és betartatja az intézmény pedagógiai, tűzvédelmi, balesetvédelmi és egyéb belső szabályzataiban foglaltakat.

Ügyeletes nevelőként:

- az ügyeleti beosztásnak megfelelő helyen és időben megjelenik;
- területén a tanulók, diákügyeletesek számára is érzékelhető módon felügyel a rendre, biztonságra, az iskolai szabályok betartására;
- szükség esetén gondoskodik a rend helyreállításáról, további intézkedést kezdeményez;
- segíti, hogy minden tanuló bemenjen a tanórára.

A munkatervben meghatározott feladatgazdaként:

- megtervezi a feladat végrehajtását, egyeztet a területért felelős vezetővel,
- egyeztet a végrehajtásban résztvevőkkel, tájékoztatja az érintetteket;
- megszervezi és irányítja a megvalósítást,
- beszámol, értékeli a megvalósítást.
- Elvégzi az intézményi pályázat megvalósításban és fenntartásában az iskolavezetéstől kapott feladatát.
- Elvégzi azokat a munkakörével összefüggő – szóban és írásban kapott – feladatokat, melyeket az iskolavezetéstől, illetve a munkaközösség-vezetőtől kap.
- Közvetlen felettesének köteles haladéktalanul jelenteni, amennyiben az intézmény működésének bármely területén problémát, szabálytalanságot fedez fel.

Az osztályfőnöki munka tartalma, osztályfőnök feladatai

Közösségformálás, nevelőmunka összehangolása

Az osztályfőnök elsődleges feladata az osztályközösség formálása, a csoportfolyamatok irányítása, az iskolai elvárások, követelmények befogadásának segítése.

A tanulói aktivitás életkornak megfelelő fokozása mellett szervezi az osztály iskolai élethez kapcsolódó tanórán kívüli tevékenységét, az iskolai célkitűzések megvalósításához, a programok lebonyolításához, a feladatok végrehajtásához szükséges információáramlást.

Összehangolja az osztályban tanítók nevelőmunkáját, fejlesztő tevékenységét, tehetséggondozását, hátránykompenzálását.

Kapcsolattartás

- A tanulók tanulmányi eredményeit figyelemmel kíséri, magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével elvégzi.
- Folyamatos kapcsolatot tart az osztályában tanító pedagógusokkal. Probléma esetén az érintettekkel esetmegbeszélést tart. Szükség esetén összehívja az osztályban tanító pedagógusokat, értesíti a szülőket.
- Kapcsolatot tart az osztályába járó tanulók szüleivel, a szülői munkaközösséggel, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, a diákönkormányzatot segítő pedagógussal.
- Előkészíti és megtartja a szülői értekezleteket. Szükség esetén rendkívüli szülői értekezletet tart.
- Az intézmény pedagógiai feladatairól, rendezvényeiről tájékoztatja a tanulókat, részvételüket megszervezi, koordinálja.

Adminisztrációs munka

- A helyi tanterv alapján tanmenetet készít, osztályfőnöki tevékenységét ennek alapján szervezi meg.
- Pontosan vezeti a tanügyi dokumentumokat: az osztálynaplót, a törzslapot. Kiállítja a bizonyítványt, vezeti a továbbtanulással összefüggő nyilvántartást.
- Nyomon követi a tanulói hiányzásokat, késéseket. A mulasztási naplót vezeti, illetve havonként összesíti. Szükség esetén értesíti a szülőket és megteszi a szükséges intézkedéseket.
- A haladási naplót havonként ellenőrzi. A naplóvezetésben található hiányosságok esetén felhívja az osztályban tanító pedagógusok, illetve szükség esetén az iskolavezetés figyelmét.
- Vezeti a tanulók dicséretével, elmarasztalásával kapcsolatos bejegyzéseket.
- Az osztályozási naplót és az Ellenőrzőt legalább kéthavonként egybeveti, a hiányokat pótolja. A naplóban rögzíti az ellenőrzés tényét.
- A tanulmányi követelményeket nem teljesítő tanulók szüleit a félév vége és év vége előtt legalább egy hónappal írásban is értesíti.

Egyéb feladatok

- A tanév elején osztálya számára megtartja a tűz-, baleset- és munkavédelmi tájékoztatót, az oktatásról szóló feljegyzést aláírhatja a tanulókkal.
- A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanuló haladását, fejlődését, illetve az ezeket hátráltató okokat az egyéni fejlesztésben résztvevő pedagógusokkal együtt legalább háromhavonta értékeli.
- Javaslatot tesz a tanulói jutalmak odaítélésére.
- A Házirend alapján elbírálja a tanulók fegyelmi vétségeit.

- Adott esetben előkészíti és megszervezi osztálya tanulmányi kirándulását, a kirándulási tervet határidőre leadja.
- Gondoskodik osztályterme rendjéről, dekorációjáról.
- Pályaorientációs feladatokból adódó tevékenységét elvégzi.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelési programban szereplő **értékek** az egységes, alapvető követelmények, és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók –adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal – minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A képességek fejlesztésének színtereit **a kötelező és választható tanórák, a tanórán kívüli tevékenységek, szabadidős programok** biztosítják.

Az iskolai tevékenységek széles köre a tanulók komplex személyiségfejlődését szolgálja. Ez részben a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén, részben pedig a tanulói közösség ráhatásán keresztül valósul meg.

A tanulók erkölcsi nevelése

Feladat: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, a felelősség tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

A tanulók értelmi nevelése

Feladat: Az értelmi képességek, ill. az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényeinek kialakítása.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelés

Feladat: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció kialakítása.

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

Feladat: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

A tanulók akarati nevelése

Feladat: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

A tanulók nemzeti nevelése

Feladat: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése, elmélyítése.

A tanulók állampolgári nevelése

Feladat: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

A tanulók munkára nevelése

Feladat: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

A tanulók testi – lelki egészségének fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése

Feladat: Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód és a mindennapos testmozgás iránti igény kialakítása.

Egészségnevelési program**Egészségstratégiánk területei¹**

- személyes biztonság
  - bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése
  - baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
- egészséges életmód
  - személyes higiéné
  - egészséges táplálkozás
  - mindennapos testnevelés, testmozgás
  - növekedés, változás és az emberi szexualitás
  - testi és lelki egészség fejlesztése
  - viselkedési függőségek, szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- családi élet, társas kapcsolatok, konfliktuskezelés
- egészséges környezet

Az egészségnevelési program célja, feladatai**Hosszú távú céljaink**

Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztésének összehangolása.

Tanulóinkban olyan készségek kialakítása és fejlesztése, melyek során képessé válnak arra, hogy

- egészségesen éljenek,
- másokat is erre biztassanak,
- kritikus helyzetekben pozitív döntéseket hozzanak,
- ismerjék és alkalmazzák a konfliktuskezelés és a problémamegoldás lehetőségeit,
- az egészséggel összefüggő kérdéseket értsék, a beállítódások szilárdak legyenek.

Rövidtávú céljaink

Tanulóink ismerjék:

- önmagukat és egészségi állapotukat,
- a mozgás fontosságát,
- a tanulás és a tanulás technikáit,
- a rizikóvállalást és határait,
- az idővel való gazdálkodást.

A célok megvalósulását szolgáló feladatok

---

¹ 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 128-132.§

- Tanulóinknak akkor tudjuk az egészség értékeit átadni, ha kellő figyelmet fordítunk saját egészségünkre, ha a mindennapi életünk, a megnyilvánulásaink hitelesen közvetítik az egészség értékét. „Minden van, ha egészség van.”
- A felnőtt gondolkodás átértékelése az egészséggel, mozgással, rendszeres testedzéssel összefüggő kérdésekben (tantestület – tanulók – család)
- Tanulói személyiségfejlesztés, életmodell adás, ismeretközvetítés és az értékek átadásának megfelelő aránya. Tanulási módszerek elsajátíthatása.
- Tanulóinknál a balesetvédelem és felnőtt dolgozóinknál a munkavédelem.
- Tantermeink, tornatermünk, uszodánk, sportudvarunk, kiszolgáló helyiségeink tisztasága, balesetmentessége, megvilágítása, szellőztetése.
- Tanulóink öltözködés - kultúrája és a személyi higiénés értékek alakítása.
- Az életkori sajátosságokat figyelembe vevő napirend alakítása – különös tekintettel a délutáni elfoglaltságokra, a testi és szellemi igénybevétel egyensúlyának megteremtésére.
- A rendszeres iskolaorvosi/iskolavédőnői vizsgálatok biztosítása (szűrések, ellenőrző vizsgálatok, védőoltások, egészségügyi pályaalakalmassági vizsgálatok).
- Egészségügyileg és/vagy szociálisan veszélyeztetettek gondozása.
- Tanulóink helyes étkezési szokásainak kialakítása, az étrend összeállítása az egészségfejlesztéssel összhangban.
- Drogprevenció (osztályfőnöki órák keretében felnőtt és kortárs előadókkal)
- Lehetőség szerint részvétel a rendőrség által koordinált DADA-programban.
- Gyermekvédelem, a szociális hátrányban lévő tanulóink segítése.
- Az éves munka hatékonyságának értékelése kérdőíves felmérés segítségével.

Tanórai tevékenységek

Egészségnevelési tantárgyak:

biológia, testnevelés, természetismeret, életvitel és gyakorlat
osztályfőnöki óra

Nem egészségtartalmú tantárgyak, de beépíthetők az ismeretek:

informatika, történelem, földrajz, kémia, fizika, magyar nyelv és irodalom,
idegen nyelv, matematika, rajz, ének

Mindennapos testnevelés

- A köznevelési törvény rendelkezéseinek megfelelően felmenő rendszerben - 2012. szeptember 1-jétől 1. és 5. évfolyamon (a felnőttoktatás kivételével) - bevezettük a mindennapos testnevelést. A **II. melléklet** óratervi táblái tartalmazzák a megvalósítás módját.
- A mindennapi testnevelésbe az iskolai sportkör foglalkozásai is beszámíthatnak. Egyes feladatellátási helyeken az iskolai sportkör feladatait - az iskolával kötött megállapodás alapján – a diáksport egyesület részben vagy egészében átvállalja.
- Az iskola a kötelező tanórai foglalkozások keretében gondoskodik a könnyített testnevelés megszervezéséről.

- Kifutó rendszerben minden olyan tanítási napon, amelyben nincs testnevelési óra, a jogszabálynak megfelelően megszervezzük a - tanuló életkorához és fejlettségéhez igazodó - játékos, egészségfejlesztő testmozgást.

Az úszásoktatás

Tájegységünk természetes vizekben szegény, az uszodai lehetőség is minimális. Így a családok jelentős részében a felnőttek sem tudnak biztonságosan úszni. A turizmus fellendülésével sajnos évről-évre nő a vízi balesetek száma. Az egészséges életmódra nevelés mellett ez is indokolja, hogy az iskolai oktatásban helyet kapjon az úszásoktatás, a vízbiztonság megszerzése

A tanulók fizikai teljesítményének mérése

Tanulóink fizikai teljesítményének mérését a helyi tanterv tartalmazza.

Egyéb lehetséges tevékenységi formák:

- Évfolym bajnokságok (röplabda, labdarúgás, kosárlabda, stb)
- Osztálykirándulások, túrák
- Egészséggel, sporttal kapcsolatos témnapok, témahetek
- A mentálhigiénés, drogpreveciós programok
- Városi, megyei és országos versenyeken való részvétel
- Szünidei sport-, turisztikai- és napközis táborok
- Sítábor szervezése

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az iskolai elsősegélynyújtás alapjai közé tartozik a tanulóknál való elsősegélynyújtó szemlélet kialakítása, az egyszerűbb sérülések ellátásának megtanítása, és figyelemfelhívás a balesetek megelőzésére.

Céljaink:

- alapfokú elsősegélynyújtási ismeretek elsajátítása
- közlekedési veszélyekre való figyelemfelhívás

Tanórákon: biológia órák, kémia órák (mérgezők, vegyszer okozta sérülések, égési sérülések), fizika órák (égési sérülések), osztályfőnöki órák.

Tanórán kívüli lehetőségek: erdei iskolák (a túrázás balesetvédelmi ismeretei), témahetek, szakkör.

A céljaink megvalósításában együttműködünk az iskolai védőnővel, a Magyar Vöröskereszt és az Országos Mentőszolgálat helyi szervezeteivel.

Tehetséges, illetve érdeklődő tanulóinkkal részt veszünk az együttműködő szervek által megrendezésre kerülő versenyeken.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az oktatás-nevelés egységének megteremtése, az oktatás nevelő hatásának elmélyítése, a hatékony személyiségfejlesztés mellett fontos feladatunk a tanulók tevékeny, aktív közösségi életének megszervezése.

Céljaink

Biztosítjuk a közösség demokratikus működésének feltételeit, felkészítjük tanulóinkat későbbi felnőtt életükre, a társadalomba való beilleszkedésre.

Minden tanuló ismerje meg és tartsa be a **társas együttélés** azon alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenül szükségesek.

A tanulók közösségben és a közösség által történő nevelésének, oktatásának, megszervezése, irányítása.

A tanulói közösség ráhatásán keresztül is megvalósuló közvetett személyiségfejlesztés érvényesítése.

Feladat	Eszköz, eljárás
Az együttélés, együttműködés, kooperativitás, egymás iránti tisztelet készségeinek és szokásainak, kialakítása, erősítése.	Tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. DÖK működtetése. Diákközgyűlés. Szabadidős programok.
Az érintkezés stílusának, hangnemének, fejlesztése.	Példaadás, pozitív megerősítés. Elismerés, dicséret, segítő korrekció.
Az együvé tartozás élményének biztosítása, az egyén és a közösség érdekeinek összehangolása.	Tanórai és tanórán kívüli alkalmak teremtése, érdekek szembesítése, döntési helyzetek. Hagyományápoláshoz kapcsolódó programok. Ünnepélyek, megemlékezések. DÖK programok. Különböző versenyek.
A társakért érzett felelősség kialakítása, egymás segítése.	Szerepjátékok, modell-követő viselkedés előhívása. Megerősítési technikák.
Az életkori sajátosságok figyelembevétele mellett a fiúk és lányok közötti harmonikus kapcsolat megteremtése.	DÖK működtetése.
A jó baráti kapcsolatok kialakulását elősegítő tulajdonságok felismertetése, erősítése (őszinteség, megbízhatóság, segítőkészség, becsületesség, figyelmesség).	Tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Beszélgetés, bírálat, önbírálat, vita módszere, szerepjátékok. Szociometriai vizsgálat, kérdőíves módszer.
A beteg, sérült és sajátos nevelési igényű embertársak iránti elfogadó és befogadó segítőkész magatartás fejlesztése. Az integrált nevelés során eljutni az inkluzív pedagógiai szemléletű oktatáshoz.	Adott helyzetek pozitív lereagálása közvetlenül vagy közvetetten.
A tanulócsoporthoz bekapcsolódásának segítése közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.	Tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Kirándulás, séta, túra.

A közösségfejlesztés szinterei, tevékenységformái

A közösségfejlesztés területeit a **tanórák, a tanórán kívüli egyéb foglalkozások, a diákönkormányzati munka, az ünnepélyek**, megemlékezések, és a **hagyományápoláshoz** kapcsolódó programok biztosítják. Az iskolai közösséget hagyományaink ápolásával, közös rendezvények, iskolagyűlések, diákközgyűlések megtartásával, a diákönkormányzat működtetésével erősítjük. A közösség-fejlesztésben fontos szerepe van a különböző versenyeknek, rendezvényeknek is.

Az **osztályközösség** fejlesztése szempontjából kiemelkedő az osztályfőnöki órán végzett pedagógiai tevékenység. A nevelési folyamat mindhárom mozzanatának – a tapasztalásnak, a tudatosításnak, a helyes magatartás gyakorlásának – is helyet ad, miközben a közösségi elv és az egyéni bánásmód is érvényesül.

Itt nyílik lehetőség – a tantárgyi foglalkozásokon túl - a tanulók erkölcsi, társadalmi tapasztalatáról való tájékozódásra, azok elemzésére, megfelelő általánosítására, a kötetlen, őszinte beszélgetésre, valamint az eltérő vélemények megvitatására.

A **tanítási órákon** kiemelt feladatnak tartjuk a tanulók motiválását, aktivitásuk erősítését, az együttműködés biztosítását.

A **napközötthoni, tanulószobai, kollégiumi** munka hatékonyságának fokozásával alakítjuk a tanuláshoz való pozitív viszonyt, az együttműködést, egymás segítségét.

Az **iskolai étkeztetés** feladata tanulóink kulturált étkezésének megoldása és megtanítása.

A **tehetséggondozó** szakkörökön, a **felzárkóztató és egyéni (1-3 fős)** foglalkozásokon arra törekszünk, hogy tanulóink érezzék a személyes törődést, ugyanakkor fejlődjön önmaguk és társaik iránti felelősségérzetük is.

Az iskolai **könyvtár** tanulóink egyéni és csoportos tanulásának, önképzésének színtere.

Az iskolai és városi szintű, egyéni és csoportos **versenyek** szervezésével, illetve az ezekre való felkészítéssel ösztönözzük diákjainkat arra, hogy szívesen méretessék meg magukat a különféle területeken.

A közös élmények, a **színház-, múzeumlátogatások, kiállítások** megtekintése, a **kirándulások** közösségerősítő hatásainak kihasználása valamennyiünk feladata.

Az **iskolai sportkör** a testnevelési órákkal együtt biztosítja a mindennapi testnevelést, testedzést és a tanulók felkészítését az egyes sportágakban megrendezett diákolimpiai versenyekre.

A diákönkormányzat működtetésének céljai, feladatai

Iskolánkban – Gárdonyi Tagiskola kivételével - minden feladatellátási helyen működik diákönkormányzat.

Az intézményi döntések folyamatában a tanulók jogait a diákönkormányzatokon keresztül gyakorolhatják.

A diákönkormányzat, a diákképviselők, valamint az iskolai vezetők közötti kapcsolattartás formáját és rendjét, a diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételek biztosítását az SZMSZ szabályozza.

Célok, feladatok:

- A tanulók és közösségeik érdekeinek képviselője (önirányítás, beleszólási jog és kötelesség).
- A vélemények szabad, kulturált formában történő elmondására nevelés.
- A tanulók vitakészségének fejlesztése, az érvelés megtanítása, a másik ember véleményének meghallgatása, tiszteletben tartása.

- A tanórán kívüli szabadidős tevékenység megszervezése, segítése.
- Szervezőkészség fejlesztése, felelősségérzet kialakítása a közösség iránt.
- Mások munkájának megbecsülésére és értékelésére nevelés.

Környezeti nevelési program

Alapelvek, célok

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink az életkori sajátosságaiknak megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek. Lehetőségeikhez mértén tevékenykedjenek, szélesítsék látókörüket, minél nagyobb tudásra tegyenek szert, és ne saját pillanatnyi érdekeiknek megfelelően cselekedjenek. A természet, a környezet védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életéről sem. Ezeket a célokat szem előtt tartva kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, ami természetesen csak a szülőkkel való közös együttműködéssel valósítható meg. A környezeti nevelési program céljai és feladatai, valamint az egészségnevelési program céljai és feladatai szerves egységet alkotnak. A nevelés folyamatában egyik sem szakítható el a másiktól, egységes egészet kell alkotniuk.

Hosszú távú pedagógiai célok:

- Fenntartható fejlődés elvének elfogadtatása
- Ökológiai szemlélet, gondolkodásmód fejlesztése
- Holisztikus szemléletmód kialakítása
- Érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- Környezettudatos magatartás és életvitel kialakítása
- Az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
- Helyzetfelismerés, ok-okozati összefüggések feltárása
- Problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség kialakítása
- A családi életre nevelés fejlesztése
- Lakóhely megismerése, helyi értékek és problémák feltérképezése
- Természeti, épített, szociális környezetünk megismerése, óvása
- Pozitív értékrend, egészséges életvitel iránti igény kialakítása

Az iskola környezeti nevelési szemlélete

Napjainkban a figyelem a fenntartható fejlődés megteremtésére irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható. Ennek az ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. Iskolánkban különösen fontos feladatnak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet- és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk.

Ez a munka igen sokrétű. Szemléletet formálni csak úgy tudunk, hogy ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy a tanulók egységes egészként lássák a természetet és benne az embert. Az élményszerű megtapasztalás szükségessége elengedhetetlen, csak elméleti síkon nem sok eredményre vezet a környezeti nevelés. Fontos a tantárgyak közötti integráció, különösen néhány területen (környezetismeret, természetismeret, biológia, egészségtan, földrajz, fizika, erkölcsstan, technika)

A környezeti nevelés területén csak apró lépésekkel lehet előre haladni, ezért szükséges, hogy az iskola minden dolgozója és tanulója magáénak tekintse ezt a programot, és a lehetőségeikhez mértén aktívan vegyen részt a megvalósításban. A környezeti nevelés területén adódó feladatok megvalósításához következetes, kitartó munkára és egységes nevelési módszerekre van szükség.

A környezeti nevelés szinterei

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben:

Szakórákon a téma hozzárendelése a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásoknak tudatos tervezéssel, de spontán módon is kihasználni minden adódó lehetőséget.

Az osztályfőnöki órákon évfolyamokra lebontva van mód az életkornak megfelelő témákkal és aktualitásokkal foglalkozni, a problémával kapcsolatos érzékenység fokozásával a szemléletmód változtatásának elérése érdekében.

A program megvalósulása

A szakmai tartalmakat és követelményeket az egyes tantárgyak tantervei tartalmazzák, és ennek keretében kerülnek mérésre és értékelésre is. A környezeti nevelési programok megvalósítását a természetismereti munkacsoport segíti.

Tanórán kívüli programok, egyéb foglalkozások:

- Versenyek, kiállítások, rajzpályázatok
- Túrák, kirándulások, táborok, erdei (természeti) iskolák
- Szakkörök
- Hulladékgyűjtés
- Jeles napokról való megemlékezés
- Az iskola és környékének rendben tartása, szépítése
- Hagyományörző programok megvalósítása

Módszerek:

Céljaink eléréséhez megfelelően hatékony módszerekre van szükség. Hogy milyen módszert használunk, az függ az adott tevékenységi formától. Lehetséges módszerek: megfigyelés, kooperatív tanulási technikák, játékok, terepgyakorlatok, kreatív tevékenységek, művészi kifejezés, előadások, külső előadók bevonásával.

Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk elengedhetetlen feltétele, hogy akik ebben részt vesznek, azok egymással, más intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki, valamint személyes példát mutassanak. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Iskolán belüli együttműködés:

Humán erőforrások	Feladat, szerepkör
Iskolavezetés	Támogatja a környezeti nevelési programokat. A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet. Anyagi forrásokat teremt. Ösztönző rendszert dolgoz ki. Aktívan részt vesz az egyes programok lebonyolításában
Pedagógus	Minden pedagógus feladata a környezeti nevelés. Környezettudatos magatartásuk, munkájuk legyen példa értékű. Tovább kell fejleszteni a munkaközösségek együttműködését.
Diákok	Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelt feladata van az iskolai diákönkormányzatnak és az osztályközösségeknek. A tervezett éves programban életkoruknak megfelelően sokoldalúan vegyenek részt.

Humán erőforrások	Feladat, szerepkör
Szülők	A környezeti nevelés túlmutat az iskola falain, nélkülözhetetlen a szülői ház bevonása is. Fontos, hogy a szülők elfogadják és megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskolánk közvetít.
Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak	Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Támogatják a tanári munkát az egyes programok háttérének biztosításával.

Iskolán kívüli együttműködés:

Humán erőforrás	Feladat, szerepkör
Fenntartó	A fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos.
Hivatalos szervek	Ellenőrzik, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.
Civil szervezetek	Szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat.
Intézmények	A tanórai és a tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények, létesítmények meglátogatása
Iskolaorvos, védőnő	Előadásokat tartanak az egészséges életmódról, környezeti ártalmakról. Segítik a tanárok munkáját.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Kiemelt feladatnak tartjuk az átlagosnál jobb adottságokkal, képességekkel rendelkező gyermekek fejlesztését. A tehetséget **tágabban értelmezzük**: nemcsak az intellektuális, hanem más területen (sport, képzőművészet, zene, kommunikáció, stb.) megmutatkozó adottságok fejlesztését, kibontakoztatását is segíteni kívánjuk.

Valljuk, hogy minden gyermek tehetséges valamiben. Közös feladatunk, hogy felfedezzük egy-egy tanuló erősségeit, s ennek megfelelően gyarapítsuk ismereteit, fejlesszük képességeit, készségeit, kreativitását. Az eredményes tehetséggondozás jótékony hatással van a gyermek személyiségének fejlődésére, a sikerélmény kihat azon területekre is, amelyekben kevésbé lenne eredményes, azaz motiváló eszközként is használható.

A tehetséggondozás a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységrendszerben valósul meg (különböző szakkörök, versenyekre való felkészítés).

Intézményünk 2010-ben regisztrált „**Tehetségpont**” lett, így kitágult pályázati lehetőségekkel tudjuk gyermekeink sokoldalú fejlesztését, a tehetségek gondozását végezni. A „Tehetségpont” létrehozásával egyidejűleg - együttműködve a Norvég finanszírozású kistérségi pályázat szereplőivel - megindult a feladatellátási helyek közötti együttműködés is a tehetséggondozás területén.

Feladat	Eszköz, eljárás
A tehetségek kiválasztása, felismerése.	Tanórán és tanórán kívüli alkalmak felhasználása.
Sokszínű tevékenység biztosítása. A tehetségigéretes folyamatos fejlesztése a tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon.	Tanórákon plusz feladat adása, differenciálás nehézségi fokban, mennyiségben, az érdeklődő tanulók számára kiegészítő ismeretek nyújtása gyűjtőmunka. Szakkörök, kiscsoportos, egyéni foglalkozások megmérettetési, fellépési lehetőségek biztosítása. Felkészítés versenyekre. Szülők, tanulók tájékoztatása a lehetőségekről.
Akaraterő, kitartás edzése.	Pozitív megerősítés, dicséret, biztatás.
Kapcsolatok kiépítése külső megerősítés céljából.	Más intézmények (pedagógiai intézet, művészeti iskola, nyelviskola, egyesületek) bevonása a fejlesztésbe.
A tehetséges tanulók nyomon követése.	Az érintett tanulók figyelemmel kísérése, nyilvántartás vezetése.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelem tágabb értelemben **minden gyermekre** és ifjúra kiterjedő gondoskodás, szűkebb értelemben a nehéz élethelyzetbe kerülő, vagy különböző fejlődési, nevelési, magatartási problémákkal küszködő gyermekek számára nyújtott speciális segítségadás.

A gyermek- és ifjúságvédelem feladatai átfogják iskolánk teljes pedagógiai tevékenységét. A legnagyobb hangsúlyt a **preventív gyermekvédelem** megerősítésére helyezzük. Az eredményes prevenció érdekében kiemelkedő fontosságúnak tartjuk, hogy az osztályfőnök jól ismerje a tanulók környezetét, neveltségi szintjét, egyéni problémáit. Valamennyi tényező elemző egybevetése segít annak felismerésében, milyen károsodás fenyegeti, vagy fenyegetheti az egyes tanulók fejlődését.

A gyermek- és ifjúságvédelem iskolánkban **valamennyi pedagógus**, de különösen a **gyermek- és ifjúságvédelmi felelős** feladata, akinek koordináló, kezdeményező, intézkedő szerepe van ezen a területen.

A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett **tanulók kiszűrése** a tünetek alapján elsősorban az osztályfőnökök feladata, a nyilvántartásba vétel, gondozás, a veszélyeztetettség típusának és súlyosságának mérlegelése, a **gondozás segítése** a gyermekvédelmi felelőssel együtt történik.

Céljaink

A gyermekvédelem munkáján keresztül a problémák korai szűrése, felismerése minél hatékonyabb kezelése – szükség esetén együttműködve a gyermekvédelmi jelzőrendszer intézményeivel, szakembereivel.

Ide tartozik az SNI tanulók időben történő kiszűrése, fejlesztése, a szülői támogató magatartás kialakítása, ha kell a gyermekvédelmi jelzőrendszer eszközeit is igénybe véve.

A tanulók felkészítése arra, hogy magukkal és a környezetükkel felelősségteljesen szembe tudjanak nézni, a nehézségeket, konfliktusokat próbálják megoldani.

Feladat az intézmény valamennyi tanulója számára vonatkozóan	Eszköz, eljárás
<p>Általános prevenciós tevékenység, szülők bevonása a prevenciós tevékenységbe.</p> <p>Egészséges életmód- és táplálkozás, mentálhigiénés programok, testi higiénia.</p> <p>Ismeretterjesztő kiadványok, szórólapok.</p> <p>Felvilágosító előadások.</p>	<p>Egészséges életmóddal kapcsolatos, drogprevenciós, bűnmegelőzési programok szervezése (előadás, tanácsadás, beszélgetés, DADA program, csoportos tréningek, osztályfőnöki órák)</p>
<p>Folyamatos kapcsolattartás a családokkal.</p>	<p>Családlátogatás, fogadó órák, szülők tájékoztatása a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményekről.</p> <p>Együttműködés és szemléletformálás, szakirodalom-ajánlás.</p>
<p>Hasznos szabadidős elfoglaltság biztosítása (lehetőség szerint).</p>	<p>Kirándulás, túra, kulturális programok, osztály- és iskolai rendezvények.</p>
<p>Az érintett tanulók tanulmányi előmenetelének és szabadidős tevékenységének megismerése, figyelemmel kísérése.</p> <p>A hátrányok és veszélyeztetettség okainak feltárása.</p> <p>Családi, és szociális helyzet megismerése, a tények dokumentálása, feladatterv készítése.</p>	<p>Kötelező napközis, menzás ellátás, segélykérés (gyermekvédelmi támogatás).</p> <p>Beszélgetés a problémák feltárására.</p> <p>Elfogadó pedagógus magatartás.</p> <p>Családlátogatás, fogadó óra.</p> <p>Esetmegbeszélés</p>
<p>Az okokhoz kapcsolódóan a segítségnyújtás, gondozói tevékenység megszervezése.</p> <p>Intézkedések kezdeményezése a tanuló érdekében.</p> <p>A tanulmányi munka figyelemmel kísérése, egyéni segítség-nyújtás.</p>	<p>Tankönyvtámogatás.</p> <p>Táborokba, különböző programokra irányítás.</p> <p>Az osztályfőnök és a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős felkeresi a családot, „elbeszélget” a tanulóval, szülővel.</p> <p>Kollégiumi ellátás</p>
<p>Probléma jelzése a szülő elhanyagoló nevelése esetén.</p>	<p>Kapcsolatfelvétel a Gyermekjóléti Szolgálattal, kollégiumi elhelyezés, Gyámhatósági intézkedés kezdeményezése.</p>

Feladat az intézmény valamennyi tanulója vonatkozásán	Eszköz, eljárás
Magatartás- és viselkedészavar kezelése.	Helyi terápia, külső szakemberek bevonása
Egészségügyi problémák megelőzése, intézkedés (betegség, alkohol, drog stb.)	Fokozott odafigyelés, segítségnyújtás, iskolaorvos, védőnő, Kortárs Segítők

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulási kudarcnak kitett küzdő tanulók **lemaradtak** a tanulásban, de rendelkeznek a fejlődés potenciális lehetőségeivel. A tantervi követelményeknek nem, vagy csak nehezen tudnak megfelelni. Speciális bánásmóddal, szülői, külső szakember segítségével lemaradásuk csökkenthető vagy behozható, tanulmányi teljesítményük emelhető.

Céljaink

- Egyéni bánásmód alkalmazásával, személyre szabott feladatokkal képességeik, tulajdonságaik, figyelembevételével, a tanulási nehézséggel küzdő valamint az integrálható sajátos nevelési igényű tanulók megsegítése, a továbbhaladáshoz szükséges legalább minimum-szint elsajátíttatása, valamely területen sikerélményhez juttatása.
- Az otthoni környezetben nehezebben tanuló diákok számára napközi otthon működtetése, a súlyosabb tanulási zavarral küzdő gyerekek esetében a Nevelési Tanácsadó és a Szakszolgálat szakembereinek bevonása.
- A tagiskolák egy részében fejlesztő pedagógusok alkalmazása, akik közvetlen segítséget nyújtanak a tanulási zavarral küzdő gyermekek számára.
- Azon sajátos nevelési igényű tanulóknak, akiknél a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság megállapítja a tanulási akadályozottságot vagy részképesség zavart (dyslexiát, dysgráfiát, dyscalculiát, illetve általános tanulási képességbeli hiányosságot), egyénre szabott fejlesztési terv alapján fejlesztő és rehabilitációs foglalkozások szervezése.

A fejlesztő terápia elsősorban nem tantárgyi korrepetálást, hanem a tanulók azon képességeinek célzott fejlesztését jelenti, amelyek a reedukációs és korrekciós tevékenységgel együttesen az értelmi és magatartási tünetek befolyásolásában, a kedvező motiváció, valamint a helyes önértékelés és önbizalom kialakításában nélkülözhetetlenek.

Fejlesztő munkánk során az alábbi elveket tartjuk szem előtt

- Az életkori sajátosságok maximális figyelembevétele
- A dinamika és a játékosság elvének érvényesítése
- Figyelemre és feladattartásra szoktatás
- Türelmes, szeretetteljes egyéni bánásmódot alkalmazása
- Reális célok kitűzése, melyeket kis lépésekben, minél több sikerélménnyel érhetnek el.

A foglalkozásokon az iskola minden tanulója részt vehet. Ezt kérhetik a tanulók, a szüleik, javasolhatják az iskola nevelői, a logopédus illetve külső szakértők. A felzárkóztatás eredményességét félévente vizsgálja az iskola, a felzárkóztatásban résztvevő tanulók/SNI tanulók egyéni fejlődésének elemzésével, kortársaihoz, az iskolai eredményekhez való viszonyítással.

A fejlesztés/felzárkóztatás szinterei:

- tanórai és tanórán kívüli foglalkozások;
- egyéni fejlesztő foglalkozások;
- speciális szakember által végzett fejlesztés,
- külső szervezetek által szervezett foglalkozások.

SNI tanulók esetében elvárások a pedagógussal szemben:

- ismerje a részképesség-zavar tünetegyüttesét;
- tudjon differenciáltan oktatni, nevelni;
- az értékelésnél vegye figyelembe a tanulók eltérő képességeit;
- a teljesítmény mérésénél adjon előnyt a hátránnyal küzdőknek, önmagához képest is nézze a fejlődést;
- a hátrányt nem jelentő képességterületen erősítse a tanuló kiemelkedési lehetőségeit;
- nevelje a közösséget a képességek különbözőségének tolerálására;
- nem utolsó sorban: pedagógusainknak kötelessége személyiségük egészségéről gondoskodni, valamint arról, hogy minél jobban megfeleljenek a demokratikus nevelés követelményeinek.

Az osztályfőnökkel, osztálytanítókkal szemben:

- a szülővel kiemelten figyelmesen és tapintatosan viselkedjen, foglalkozzon;
- a tanuló problémáit értesse meg a szaktanárokkal;
- szükség esetén forduljon szakemberhez a tanuló ügyében;
- kísérje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét;
- gondoskodjon a tanuló megfelelő iskolafokozatba kerüléséről, a pályaválasztásáról;
- szükség esetén a tanuló iskolai magatartásáról, teljesítményéről adjon írásban véleményt.

A nyelvi fejlődés zavara miatt sajátos nevelési igényű tanulók tanulási nehézségének enyhítését szolgáló tevékenységi formák:

- egyéni haladási ütem biztosítása
- egyénre szabott felzárkóztató program készítése
- egyénre szabott követelmények megállapítása
- tanórai differenciált foglalkoztatás
- segédeszközök használatának lehetősége (pl.: helyesírási szótár, számológép, számítógép)
- hosszabb idő biztosítása (felkészülés, feladat megoldás, számonkérés, stb.)

Feladat	Eszköz, eljárás
<p>Az okok feltárása, megismerése, dokumentálása.</p> <p>Mi az oka, hogy így teljesít?</p> <p>Milyen körülmények fejthették ki hatásukat?</p>	<p>Diagnosztizáló mérés, szakvélemények megismerése.</p> <p>Szülőkkel való együttműködés, tanácsadás.</p>
<p>A sajátos nevelési igényű tanuló állapotának megfelelően gyógypedagógiai vagy egyéb speciális ellátás</p>	<p>Pozitív, segítő attitűd a pedagógusok kommunikációjában, a tanulás irányításában, dicsérek fokozása.</p> <p>A dyslexiás és dysgráfias tanulók szóbeli feleltetése.</p>
<p>A készségfejlesztés erősítése, hiányos ismeretek pótlása.</p> <p>Tanítási órán kooperatív tanulásszervezés, differenciált rétegmunka</p> <p>Kiscsoportos vagy egyéni fejlesztő foglalkozás biztosítása.</p> <p>Felzárkóztató programok.</p>	<p>Adekvát körülmények biztosítása az egyéni segítségnyújtáshoz (több szemléltetés, közvetlen tapasztalatszerzés, tevékenykedtetés).</p> <p>Több idő biztosítása a feladatok megoldására.</p> <p>Egyénre szabott feladatok.</p> <p>Együttműködés a napközis nevelőkkel és az osztályban tanító szaktanárokkal.</p> <p>Tanórán kívüli felzárkóztatás, egyéni foglalkoztatás.</p>

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek magatartása **jelentősen eltér** az adott életkorban elvárható helyes magatartástól. Az általánosan használt pedagógiai eszközök velük szemben általában eredménytelennek bizonyulnak. Ezek a tanulók az esetek többségében tanulási nehézségekkel is küszködnek, tehát több szempontból is fokozott figyelmet és törődést igényelnek.

Céljaink

Az érintett tanulók időben történő kiszűrése, a személyiségük megismerésével a problémák okainak feltárása.

A gyerekek személyiségének fejlesztése, energiájuk pozitív irányba terelésének segítése.

Az érintett tanulók számára legcélravezetőbb pedagógiai módszerek alkalmazásával a magatartási- és beilleszkedési nehézség enyhítése.

Feladat	Eszköz, eljárás
<p>A beilleszkedési és magatartási zavarral küzdő tanulók korai kiszűrése, nyilvántartása.</p>	<p>Családlátogatás, fogadó óra, egyéni beszélgetések. Vizsgálatok elvégzése.</p>

Feladat	Eszköz, eljárás
	Külső szakemberek (Nevelési tanácsadó) bevonása. Szakértői vélemény készíttetése.
A magatartászavarral küzdő gyerekek beilleszkedésének segítése az adott közösségbe. A gyerekek megsegítése érdekében tett intézkedések dokumentálása.	Egyedi, korrekciós terv készítése az adott tanulóra vonatkozóan. Támogató háttér, a tanulóközösség tagjainak pozitív hozzáállása. A pedagógus toleranciája, együttműködése. Szülőkkal való együttműködés fokozása (tanácsadás, szakemberhez irányítás).
Az önkontroll fejlesztése	A viselkedés gyakoroltatása különböző élethelyzetekben (iskolában, iskolán kívül) Elvárások pontos megfogalmazása. Pozitív mintaadás.
Az agresszív viselkedés kialakulásának megelőzése.	Az örökös tiltás helyett bátorítás, a pozitív tulajdonságok erősítése (pl. szereplés, feladatok).
Az önismeret, önbizalom erősítése	Önismereti kérdőív. Szükség esetén külső segítség igénybevétele.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A hatékony nevelő-oktató munka egyik feltétele a szociális hátrányok lehetőség szerinti csökkentése, a tanulók társadalmi beilleszkedési esélyeinek javítása. Az esélyteremtés hosszú távú feladat, amely csak társadalmi összefogással valósítható meg. A szociális hátrányok enyhítéséért végzett hatékony munka elengedhetetlen feltétele a szülők, a pedagógusok és a diákok jó kapcsolata.

Céljaink

- A szociális hátrányok mérséklése, az esélyteremtés, az eltérő családi, anyagi helyzet különbségeinek mérséklése, lehetőség szerinti kompenzálása.
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása a képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés szervezésével.

Feladat	Eszköz, eljárás
A szociális hátrányban lévő tanulók megismerése. A szociális hátrányok mérséklése, ellensúlyozása.	Felvilágosító munka a szociális ellátások lehetőségeiről. Napközis, kollégiumi ellátás biztosítása. A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása. Pályázatok figyelése, részvétel pályázatokon. Fogadó óra, családlátogatás.

Feladat	Eszköz, eljárás
Képesség kibontakoztató felkészítés a tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozására	A hátrányos helyzetű tanulók integrációs- és képesség-kibontakoztató felkészítése pedagógiai rendszerének alkalmazása. Együttműködés a különböző szakmai és civil szervezetekkel: Nevelési tanácsadó, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, drogambulancia, pszichiátria, Vöröskereszt, iskolaorvos, védőnő.
Felzárkóztató és tehetséggondozó programok biztosítása.	Tanórai és tanórán kívüli tevékenységek. Vakációs programok (napközis tábor, nyári tábor)
Kisebbségi érzés csökkentése.	Önismeret, kommunikációs képesség fejlesztése. Mentálhigiénés programok.
Elfogadás, fokozott odafigyelés.	Pedagógusok továbbképzése.

A szülő, tanuló, pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A társadalmi változásokkal lépést tartó, alulról építkező, autonóm iskola számára nem közömbös, hogy a családok milyen információkra alapozva fogalmazzák meg igényeiket, elvárásaikat. Ahhoz, hogy erre képesek legyenek, minden lehetséges információt biztosítani kell számukra, azaz nyilvánosságot kell az iskolának teremtenie.

Pedagógiai munkánk alapvető eleme a pedagógus és a szülő közötti, egyenrangúságon alapuló partneri kapcsolat, az optimális együttműködés feltételeinek kialakítása, lehetőség biztosítása a szülői jogok gyakorlására.

Céljaink

- A gyermek nevelésének két fő színterén az iskolában és a családban összhangot teremteni.
- A kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megértésen alapuló tanár-diák, tanár-szülő kapcsolat biztosítása.

Az együttműködés fórumai	Feladat
Tagiskolai szintű összevont szülői értekezlet.	Tájékoztatás az iskola programjairól, az aktuális feladatokról. Beszámoló a nevelő-oktató munka eredményeiről.
Osztályszintű szülői értekezlet évente 3 alkalommal a tanév elején, félévkor és a tanév végén tartunk.	Szülők tájékoztatása a feladatokról, programokról, egy-egy nevelési probléma megbeszélése.

Az együttműködés fórumai	Feladat
Leendő 1. osztályos szülők szülői értekezlete.	Az iskolában folyó munka megismertetése.
Pályaválasztási szülői értekezlet.	Tájékoztatás a továbbtanulási lehetőségekről.
Rendkívüli szülői értekezlet.	Halmazottan előforduló magatartási problémák, teljesítményromlás miatt, konfliktusok tisztázása érdekében. Megoldási lehetőségek keresése.
Fogadóóra: évente legalább három alkalommal, a tagiskolák által meghatározott időben.	Egyéni információk nyújtása a gyermekek előmeneteléről, magatartásáról, tanácsadás. Az IPR alkalmazásban meghatározott közös értékelések
A szülő által kezdeményezett tájékozdási igény kielégítése.	
Rendkívüli esetben szülők behívása írásban.	Rendkívüli problémák megbeszélése.
Nyílt tanítási órák a tagiskolák által meghatározott évfolyamokon.	Betekintés a tanulmányi munkába.
Családlátogatás: 1. és 5. évfolyamon a halmazottan hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók családjánál.	A tanuló megismerése otthoni környezetben.
Iskolai és tagintézményi szülői szervezet.	Tájékoztatás, véleménykérés a jogszabály szerint Tájékoztatás az iskola életéről, munkájáról, programokról. Szülők bevonása a tanórán kívüli programok megvalósításába
Iskolai és tagiskolai szinten: a diákönkormányzat fórumai	A tanulók érdekeinek képviselése, véleményalkotás a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.
Diákközyűlés	Beszámoló a diákönkormányzat működéséről, kérdések és válaszok, a közösséget érintő döntések meghozatala
Iskolagyűlés tagiskolai szinten meghatározott gyakorisággal.	Tájékoztatás, informálás, értékelés.

Együttműködés különös szakértelmet igénylő ellátás esetén

SNI tanulók fejlesztése érdekében az együttműködés kiterjed:

- sérülésspecifikus fejlesztő programok kidolgozására;
- azok gyakorlati megvalósítására;
- a munka eredményességének vizsgálatára.

Sérülésspecifikus fejlesztőprogramok:

- egyéni és csoportos, illetve differenciált foglalkoztatás tanórákon, sérülésspecifikus tanórán kívüli foglalkozások szervezése iskolán belül, illetve utazó gyógypedagógusok, fejlesztőpedagógusok segítségével foglalkozások szervezése.
- Szükség esetén önismereti és konfliktuskezelő tréningek szervezése tanulóknak, szülőknek, pedagógusoknak,

A nyelvi fejlődés zavara következtében kialakult sajátos nevelési igényű tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység

Szűrés, diagnosztizálás

Nevelési tanácsadóban logopédus szűrése alapján a diagnózist a Nevelési Tanácsadó, vagy a Szakértői Bizottság szakvéleménye állapítja meg.

Együttműködés a speciális fejlesztő programok alkalmazásában, a munka eredményességének vizsgálatában a szakemberekkel (szakszolgálat, szakorvos), a családdal, gyermekkel/tanulóval.

Módszere:

- egyéni és csoportos konzultáció;
- írásos javaslatok, tematikák egyénre szabott összeállítása, kidolgozása;
- egyéni fejlesztési tervek, foglalkozások dokumentálása, a haladás félévenkénti értékelése
- beszámolók összeállítása.
- ellenőrzés

A speciális célok és feladatok meghatározásában segítséget ad a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve²

A fejlesztést segítő tevékenységformák, módszerek:

- egyéni bánásmód, egyéni foglalkoztatás
- egyénre szabott feladatok kijelölése
- hosszabb türelmi idő biztosítása
- pozitív megnyilvánulások megerősítése
- a tanítási program változatos feldolgozása;
  - a gyermek/tanuló sokoldalú tevékenykedtetése;
  - a tananyag differenciált feldolgozása;
  - az egyéni tanulási stílus és ütem tekintetbe vétele;
  - teljesítményszintek széles sávjának elfogadása;
  - pármunka, csoportmunka, valamint egyéni feldolgozás váltakozása;

A beszéd fogyatékosága miatt sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő - a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező - logopédus tanár/terapeuta az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;

---

² Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve (32/2012. (X.8.) EMMI rendelet 2. számú melléklet)

- javaslatot tesz a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;

Segítő kapcsolatok

Szülők (család)

A szülők megfelelő tájékoztatása, programunk elfogadása, és támogatása nélkül elképzelhetetlen a siker.. Szülői értekezleten, fogadóórákon az osztályfőnök közös tényfeltáró, informatív és szemléletformáló beszélgetéseket kezdeményezhet. Fontos, hogy a szülők bízzanak a pedagógusok szakértelmében, támogató partnerként együttműködjenek a közös nevelési célok elérésében és segítséget kapjanak probléma esetén, milyen segítő szervezethez fordulhatnak.

Kapcsolattartó: osztályfőnökök, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős

Szülői munkaközösségek:

Rendkívül fontos és szükséges megnyerni támogatásukat, hogy lehetőségükhöz képest minden területen segítsék az elsődleges megelőzést.

Kapcsolattartó: tagintézmény-vezető, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős

Háziorvos:

Az egészségügyileg veszélyeztetett, és sokat hiányzó tanulók esetében fontos a házi orvos és az osztályfőnök együttműködése.

Kapcsolattartó: osztályfőnökök

Iskolaorvos, védőnő:

A szűrővizsgálatok alapján teljes képet kapunk tanulóink egészségi állapotáról. Segítséget tud adni a témaorientált egészségnevelési és biológia órák tartásában. Kapcsolataik hidat képeznek egészségügyi intézményekkel.

Kapcsolattartó: iskolatitkár, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős

ÁNTSZ

Egészségügyi ellátó intézményként felvilágosító előadásokkal, kiadványokkal, kiállítási és szóróanyagokkal látják el iskolánkat. Segítséget tudnak nyújtani pedagógusok és kortárs segítők képésében.

Kapcsolattartó: tagintézmény-vezető

Gyermekjóléti és családsegítő szolgálat

A gyermekjóléti és családsegítő szolgálat segítséget nyújt a gyermek családban történő nevelésének elősegítésében, a veszélyeztetettség kialakulásának, illetve a gyermek családból

való kiemelésének a megelőzésében, valamint a kialakult veszélyeztetettség megszüntetésében.

Kapcsolattartó: gyermek- és ifjúságvédelmi felelős

Pedagógiai Szakszolgálat és Nevelési Tanácsadó

Az utazó gyógypedagógus-hálózat az iskola megkeresésére megfelelő gyógypedagógust biztosít a gyermek ellátásához, s számára a fejlesztést helyben biztosítja, valamint segíti a pedagógus helyi fejlesztő munkáját.

A Nevelési Tanácsadó gyerekek és serdülők mentálhigiénés, gyermekpszichológiai és pszichopedagógiai ellátásában, iskolaérettségi vizsgálatokban működik közre. Szolgáltatásait a gyermek, szülő és iskola is igénybe veheti.

Kapcsolattartó: tagintézmény-vezető, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős

Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság

Az értelmi fejlődési zavar, az értelmi fogyatékoság és tanulási zavar komplex vizsgálatával, szakértői vélemények elkészítésével segíti az iskolai nevelő munkát.

Kapcsolattartó: tagintézmény-vezető

Rendészeti szervek

A rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési feladatokról szóló tájékoztatással, jogi, rendészeti, közlekedési témájú foglalkozásokkal tudnak segítséget adni pedagógusoknak és tanulóinknak. Évek óta sikeres DADA-programmal segítik a nevelő munkát.

Kapcsolattartó: gyermek- és ifjúságvédelmi felelős

5. Felvétel, átvétel, továbbhaladás feltételei

A felvétel és az átvétel helyi szabályai

Felvétel az iskola első évfolyamára

Az iskola a Kormányhivatal által közzétett időpontban a felvételi körzet szerinti feladatellátási helyen külön felvételi kérelem nélkül beírja azt a tanköteles tanulót, akinek a lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye a Kormányhivatal által meghatározott felvételi körzetében van („körzetes tanuló”) és iskolaérett. A sajátos nevelési igényű gyermek esetén felvételi körzeten a szakértői véleményben kijelölt iskolát kell érteni.

A beiratkozáshoz be kell mutatni a közleményben közzétett iratokat, ennek hiányában csak regisztrálja az iskola a tanuló megjelenését.

Amennyiben a tanköteles körzetes tanulót nem írták be a körzet szerinti iskolába, és az iskola nem kapott másik iskolába történő beiratkozásról igazolást, értesíti a Kormányhivatalt.

Ha a szülő olyan feladatellátási helyre kívánja beírni gyermekét, amely lakóhelye szerint nem kötelező felvételt biztosító iskola („körzeten kívüli tanuló”), a közzétett határidőig felvételi kérelmet kell benyújtania az iskola igazgatójához. A felvételi kérelem mellé csatolni kell azokat az igazolásokat, dokumentum másolatokat, melyek a felvételi sorrendben előnyben részesítési kötelezettséget jelentenek! Az igazgató a döntésről írásban értesíti a szülőt, és felvétel esetén az illetékes Kormányhivatalt is.

Átvétel másik iskolából

Átvételre másik iskolából vagy az iskola másik feladatellátási helyéről – a külföldön megkezdett tanulmányok kivételével - az igazgatónak benyújtott írásbeli kérelem alapján kerülhet sor. A felvételi döntésről az igazgató nevében a feladatellátási hely vezetője írásban értesíti a szülőt és az illetékes Kormányhivatalt. A szülőnek szóló értesítésben meghatározza az átiratkozás feltételeit is.

Ha az iskolaváltás miatt új tantárgy felvételére, vagy magasabb követelményszint teljesítésére van szükség, az igazgató az átvételt különbözeti vizsga vagy osztályozó vizsga letételéhez kötheti. A vizsga szabályait a következő fejezet taglalja.

A külföldön megkezdett és befejezetlen tanulmányok folytatásához az érintett feladatellátási helyre kell benyújtani a felvételi kérelmet és az elvégzett tanulmányok dokumentumait. A tanuló felvételéről és a tanulmányok beszámíthatóságáról a feladatellátási hely írásbeli véleménye alapján az iskola igazgatója dönt

Felvétel a felnőttoktatásba

A felnőttoktatási képzés indításának tényét az iskola és tagiskola a honlapján hozza nyilvánosságra.

A **nappali munkarend** szerinti oktatás azoknak biztosítja az általános műveltséget megalapozó képzést, akik a tanévben a tizenhatodik életévüket betöltik - elsőbbséget élveznek az iskolánkkal tanulói jogviszonyban álló tanulók.

A felnőttoktatás **esti illetve levelező** oktatási **munkarendjére** csak tanköteles koron túl lehet beiratkozni, felső korhatár, és munkáltatói igazolás nélkül. Az osztályba sorolás az tagintézmény-vezető feladata.

A beiratkozáskor be kell mutatni a 20/2012.(VIII.31.) EMMI. rendelet 143.§ 4. bekezdésében felsorolt dokumentumokat.

A tagintézményvezető-helyettes a tanulót bizonyítványa alapján besorolja a megfelelő évfolyamba. A tanuló korábbi tanulmányait beszámítja, de a bizonyítványából hiányzó tantárgyakból a tanulót különbözeti vizsga letételére kötelezi.

Külön felvételi eljárás nincs, a felvételt a jelentkezés sorrendje dönti el.

Jelentkezés az iskola igazgatójának benyújtott kérelem alapján történik.

Felvétel, átvétel helyi szabályai a felvételi kötelezettség teljesítése után fennmaradó szabad férőhelyekre

A felvételi kötelezettség megállapításához mindig a Kormányhivatal által az átvételi kérelem beadásának tanévére - az első osztályos beiratkozáshoz - meghatározott felvételi körzetet kell érteni.

Ha a feladatellátási hely a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud a fenntartó által meghatározott osztályok maximális létszámán belül, a döntésre Igazgatósági egyeztetés után kerülhet sor. A döntés során figyelembe kell venni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arányára vonatkozó jogszabályi előírásokat. Amennyiben az adott feladatellátási helyen a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók arány nem felel meg a jogszabályban előírtaknak, vagy az átvétel után ennek veszélye fennáll, elutasító döntést kell hozni.

Ha a körzeten kívüli jelentkezők száma meghaladja a szabad férőhelyek számát, és az előnyben részesítési kötelezettség figyelembe vételével, a jogszabályban meghatározott sorrend alapján sem vehető fel minden azonos helyzetű jelentkező tanuló, az érintett csoportba tartozó tanulók felvételéről, illetve egy adott héten belüli átvételéről sorsolással kell dönteni, a Házirendben meghatározott módon.

Első osztályos felvételnél a felvételi kötelezettség teljesítése után fennmaradó szabad férőhelyekre vonatkozó további felvételi lehetőségről szóló tájékoztató nyilvánosságra hozataláról - az iskola honlapján és az óvodai feladatellátási helyeken – az igazgató gondoskodik. A tájékoztatóban fel kell hívni a figyelmet az előnyben részesítési kötelezettség figyelembe vételéhez szükséges igazolások benyújtására és az emelt szintű testnevelés és az ének-zene alkalmassági vizsgára is, amennyiben az érintett feladatellátási hely tart ilyet!

Az iskolába felvett tanulók osztályba vagy csoportba való beosztásáról a feladatellátási hely vezetője dönt.

A tanulmányok alatti vizsgák helyi szabályai

Tanulmányok alatti vizsga az osztályozó vizsga, a különbözeti vizsga, valamint a pótló és javítóvizsga. A tanulmányok alatti vizsgát a feladatellátási hely vezetője szervezi a jogszabályban meghatározott esetben, a Házirendben meghatározott időkereten belül, a Munkatervben meghatározott időben. Ettől eltérő időpontban kizárólag a tanuló érdekében, a szülő írásbeli kérelmére, egyedi elbírálás alapján.

A tanulmányok alatti vizsgák idejéről, beosztásáról, a vizsga részeiről, a számon kérendő tananyagról és az eredményhirdetés időpontjáról a tanulót és a szülőt írásban kell értesíteni, legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt.

A tanulmányok alatti vizsgán a vizsgabizottság a kerettantervben - a helyi tanterv kiegészítéseivel - meghatározott tananyag és követelmény elsajátítását ellenőrzi és értékeli, a vizsgakötelezettséggel érintett időszakra vonatkozóan.

A tanulmányok alatti vizsgák írásbeli és/vagy szóbeli vizsgarészből állnak, a kiértékelésben meghatározottak szerint, kivéve a csak gyakorlati részből álló, alább felsorolt tantárgyi vizsgák.

Gyakorlati vizsgát kell tenni, szóbeli kiegészítéssel a készségtárgyakból: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés és sport, technika-életvitel, valamint az informatika tantárgyból.

A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleménye alapján dönt az értékelésről, minősítésről.

Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kapott, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.

Független vizsgabizottság előtti vizsga iránti kérelem

Amennyiben a jogszabályban meghatározott esetben a tanuló független vizsgabizottság előtt akar számot adni tudásáról, a szülőnek – nagykorú tanuló esetén a tanulónak – a feladatellátási hely vezetőjénél írásban kell bejelenteni szándékát, a jogszabályban megjelölt határidőn belül. A bejelentésben meg kell jelölni, milyen tantárgyból kíván ily módon vizsgát tenni.

A kérelmet az iskola igazgatója továbbítja a Kormányhivatalnak.

Iskolai helyi tanterv

6. Bevezetés

A SÁIK helyi tanterve a miniszter által kiadott kerettantervre³ épülő, valamennyi feladatellátási helyre kötelező érvényű, a **tartalmi egységet és átjárhatóságot biztosító egységes helyi tanterv**. A helyi igények, feltételek figyelembevételét, a specializációk megőrzését megengedő szabályok rögzítésével teszi lehetővé. Tartalmazza az általánosan érvényes rendelkezések mellett az egyes feladatellátási helyekre, képzési típusokra, oktatási formákra vonatkozó **sajátos rendelkezéseket** is.

A jogszabályban meghatározott, illetve a pedagógiai programban foglalt, **az állam által finanszírozott időkeretből biztosítható tanórák és egyéb foglalkozások - igénybevétele ingyenes** az iskola tanulói részére.

Mitől egységes a helyi tanterv?

A helyi tanterv **biztosítja az iskolaváltást**, a tanulók átvételét - eltérő specialitású, vagy emelt szintű oktatásban szükség esetén különbözeti vizsgálóval, vagy évfolyamisméltással (ld. 5 pont).

A kerettantervből választható **tantárgyi tanterv változatok**, valamint a helyi specialitásokhoz kapcsolódó programok áttekintését az **II. kötet** segíti.

A szakmai önállóság és a specialitások megőrzése

A fenntartói akarat érvényesítése mellett iskolai szinten, a tagintézményekkel **egyeztetve** történik a pedagógiai program, azon belül a helyi tanterv, ill. a képzési formák és specialitások bevezetése, módosítása.

A feladatellátási helyek a tanulói összetételt és az igényeket figyelembe véve *a kötelező, az emeltszintű vagy emelt óraszámú és a szabadon választható órakeret biztosítása után szakmailag önállóan* döntenek a tanulók köznevelési törvényben meghatározott, finanszírozott heti foglalkoztatási időkeretének intézményi felhasználásáról az alábbi keretek között:

- a kötelező órakeretben kell megoldani a **könnyített testnevelést**;
- a **csoporbontásban** oktatott tantárgyat a szülők tájékoztatására **az óratervi táblában *-gal** meg kell jelölni;
- a csoportbontás - a jogszabály által meghatározott időkereten belül – a feladatellátási helyek feltételeihez igazítva történik, azonban az így kialakított csoport **minimális létszáma** nem lehet kevesebb, mint a köznevelési törvényben meghatározott minimális létszám fele;
- a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban oly módon kell megszervezni, hogy a **foglalkozások legalább tizenhat óráig** tartsanak;
  - a feladatellátási hely vezetője a szülő írásbeli kérelmére mentheti fel a tanulót a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozáson való részvétel alól.
  - az intézmények 17 óráig megoldják azoknak a tanulónak a **felügyeletét**, akiknek a szülei munkahelyi elfoglaltságuk miatt írásban kérték.

³ 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet

- a salgótarjáni feladatellátási helyeken 1-4. évfolyamon az egész napos iskolai nevelési program megjelenése után **egész napos iskola**, addig **iskolaotthonos oktatásszervezés** folyik.
- a köznevelési törvényben meghatározott **egyéb foglalkozásokhoz tartozik** minden olyan tanórán kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozás, amely a tanulók fejlődését szolgálja, így különösen:
  - a napközis csoportnak szervezett tanulási idő és egyéb foglalkozás,
  - az iskolaotthonos irányított önálló tanulás és egyéb foglalkozás,
  - a tanulószoba,
  - a tehetséggondozás érdekében szervezett egyéni vagy kiscsoportos foglalkozás,
  - hátránykompenzálás, képességfejlesztő foglalkozás,
  - tantárgyi felzárkóztatás, korrepetálás
  - szakköri foglalkozás, érdeklődési kör foglalkozásai, énekkar,
  - közösségfejlesztő, konfliktuskezelő foglalkozások, beszélgető körök,
  - egészség- és környezeti neveléssel összefüggő programok,
  - művészeti- és sportfoglalkozások,
  - Az órakeretből kell megoldani a - sportágak és tevékenységi formák szerint létrehozott csoportonként – az iskolai sportköri foglalkozásokat is. Az iskolai sportkör feladatait – a feladatellátási hellyel kötött megállapodás alapján - az iskolában működő diáksport egyesület is elláthatja.
- az egyéb foglalkozásokat **úgy kell megszervezni**, hogy az időkeretből biztosíthatók legyenek az egy-három fős és a kiscsoportos foglalkozások
  - a tehetség kibontakoztatására,
  - a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására,
  - a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók számára,
  - továbbá az első-negyedik évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítésére szolgáló, differenciált fejlesztés.

A **gyógytestnevelést** és az **SNI-s tanulók** szakértői véleményben foglalt fejlesztését **saját szakemberekkel**, és/vagy - a Kormányhivatal által kijelölt intézménnyel kötött **megállapodás alapján** - utazó gyógypedagógusokkal, speciális szakemberekkel, gyógytestnevelőkkel, fejlesztő pedagógusokkal látjuk el.

A feladatellátási helyek a rendelkezésre álló **időkeret** és hatályos óratervi táblájuk alapján elkészített tantárgyfelosztásban határozzák meg az adott tanévben biztosított egyéb foglalkozásokat és a választható tanórai foglalkozásokat is.

A **tantárgyfelosztás** tartalmazza a teljes órakeret felhasználást.

A **szabadon választható foglalkozások** körét a feladatellátási hely vezetője a tanévet megelőzően, május 20-ig teszi közzé a házirendben meghatározottak szerint.

7. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, tanórai foglalkozások és óraszámok

A tantárgyak nevét és az **iskola minden osztályában minimálisan kötelező óráit** az alábbi óratervi táblák tartalmazzák.

A SÁIK feladatellátási helyein a felvételt követően választott emelt vagy emelt órászámú oktatás és specialitás megfelelő többlet órakerete **kötelezően választandó foglalkozás**.

A szabadon **választható** tantárgyak, a hittan, vagy az erkölcstanoktatás miatt esetenként szükséges tanulói felügyeletet az adott csoport termében csendes olvasással tudjuk biztosítani.

Az **úszásoktatást** a fenntartó a testnevelés órák keretében biztosítja: alsó tagozaton a SÁIK tanuszodájában, felső tagozaton a városi sportuszodában - az uszodai beosztás szerint.

Néptánc-oktatást 1-2. évfolyamon a SÁIK minden feladatellátási helyén biztosítunk.

Az **alapfokú művészetoktatásban** résztvevő csoportokat a város alapfokú művészetoktatási intézménye egyeztetés alapján a feladatellátási helyeken mint telephelyeken indíthatja.

A 2013/2014-es tanévtől kifutó óraterv

Tantárgyak és kötelező órák	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom *								
Magyar nyelv		2,0	2,0	2,0		2,0	2,0	2,0
Magyar irodalom		6,0	6,0	5,0		2,0	2,0	2,0
Történelem, etika *						2,0	2,0	2,0
Idegen nyelv				3,0		3,0	3,0	3,0
Matematika		4,0	4,0	4,0		3,5	3,0	3,0
Informatika				0,5		1,0	1,0	1,0
Környezetismeret		1,0	1,0	2,0				
Természetismeret *						2,0		
Fizika							1,5	1,5
Biológia *							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz *						1,0	1,5	1,5
Ének-zene		1,0	1,0	1,0		1,0	1,0	1,0
Rajz és vizuális kultúra		1,5	1,5	1,0		1,0	1,0	0,5
Mozgókép-kultúra és médiaismeret								1,0
Technika és életvitel		1,0	1,0	1,0		1,0	1,0	0,5
Testnevelés								
2013/2014		5,0	3,0	3,0		5,0	2,5	2,5
2014/2015			5,0	3,0			5,0	2,5
2015/2016				5,0				5,0
Osztályfőnöki						0,5	0,5	0,5
Ember és társadalomismeret, etika [□]							0,5	0,5
Szabadon tervezhető óra		0,5	0,5					
Kötelező heti óraszám a normál tantervhez								
2013/2014		22,0	20,0	22,5		25,0	25,5	25,5
2014/2015			22,0	22,5			28,0	25,5
2015/2016				24,5				28,0
Kötelezően választandó órák								
emelt testnevelés (Beszterce)		2,0	2,0	2,0		2,5	2,5	2,5
emelt testnevelés (Petőfi)		2,0	2,0	2,0		2,5	2,5	2,5
emelt ének-zene (Kodály)		2,0	2,0	2,0		3,0	3,0	3,0
emelt idegen nyelv (Gagarin)				2,0		2,0	2,0	2,0
inf-komm-mat spec (Beszterce)		2,0	2,0	2,0		2,5	3,0	3,0
Választható tárgyak heti maximális többletórája		2,0	2,0	2,0		3,0	3,5	3,5

A **mindennapos testnevelés** 5 órájából kettő az adott feladatellátási hely által megszervezett keretek között, vagy a *tanuló kérelmére* a jogszabálynak megfelelő más formában is teljesíthető.

A **történelem, etika*** az ember és társadalom műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatását takarja, értékelése, minősítése (a Székhelyintézmény kivétel) **minden tagintézményben** együtt történik.

A Székhelyintézmény az Ember és társadalomismeret, etika óraszámát (7-8. osztály 0,5-0,5 óra) és tananyagát a biológia tantárgyhoz integrálta.

Az emelt szintű ének-zene oktatásban a kórus foglalkozás heti 1 óra erejéig beszámít az emelt szintű oktatáshoz előírt kötelező óraszámába.

A székhelyen folyó angol-magyar **két tanítási nyelvű oktatás** és a Petőfi Sándor Tagiskolában folyó iskolarendszerű **felnőttoktatás** kifutó **óratervi tábláját** a mellékletben található tantárgyi programcsomagjuk tartalmazza.

Kifutó rendszerben továbbél a TÁMOP 3.1.4 programban vállalt kötelezettség is a 2014/2015-ös tanév befejezéséig:

A 2013/2014-es tanévben 1. és 5. osztálytól felmenő rendszerben bevezetésre kerülő alapóraterv

A miniszter által kiadott kerettanterv órátáblájában meghatározott **minimális tantárgyi óraszámok** az iskola minden feladatellátási helyére kötelező érvényűek. A SÁIK intézményeiben az **informatika** tantárgyat emelt órászámmal, **5. évfolyamtól** oktatjuk.

A 2013/2014-es tanévben 1. és 5. évfolyamtól felmenő rendszerben bevezetésre kerülő alapóraterv								
Kötelező tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom <i>A/B változat 5-8.évfolyam</i>	7	7	6	6	4	4	3	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek					2	2	2	2
Idegen nyelvek: <i>angol (A), német (N)</i>				2	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	3	3	3
Informatika				0	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1				
Természetismeret					2	2		
Fizika <i>A/B változat 5-8.évfolyam</i>							2	1
Biológia-egészségtan <i>A/B változat 5-8.évfolyam</i>							2	1
Kémia <i>A/B változat 5-8.évfolyam</i>							1	2
Földrajz						0	1	2
Ének-zene <i>A/B változat 1-8.évfolyam</i>	2	2	2	2	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	0
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelezően választandó: <i>Dráma és tánc (D), Hon- és népismeret (H)</i>					1			
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3	1	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27	28	28	31	31

A **zölddel** jelzett számok növekedést, a **pirossal** jelzettek óraszámcsökkenést jelentenek a kifutó rendszerű helyi tantervünkhöz képest.

A **szabadon tervezhető órák** felhasználása, a kötelezően és szabadon **választható** tárgyak és az adott feladatellátási helyen biztosított **specialitások** óratervét a **II. számú kötet** tartalmazza, feladatellátási helyenként és oktatási formánként.

Ezek az óratervi táblák adnak tájékoztatást az **idegen nyelv kínálatról**, a **tantárgyi kerettanterv változatok** feladatellátási helyenkénti választásáról és a **csoporthatásban** tanított tantárgyakról is.

A **mindennapos testnevelés** 5 órájából kettő az adott feladatellátási hely által megszervezett keretek között, vagy a *tanuló kérelmére* a jogszabálynak megfelelő más formában is teljesíthető (**II. kötet**).

Az **erkölcstan** oktatás helyett **hitoktatás** választható az egyházakkal történő egyeztetéseknek megfelelően.

Az előírt tananyag és követelményei

A részletes **tananyagot és követelményeit** a miniszter által kiadott tantárgyi kerettantervek tartalmazzák, tantárgyanként és évfolyamonként vagy kétéves felbontásban. A kerettanterv által meghatározott alapóraszámokat és tananyagot a SÁIK pedagógusaiból álló **munkacsoportok bontják meg éves szintre, a továbbhaladáshoz szükséges minimális követelményekkel együtt.**

A miniszter által kiadott tantárgyi kerettantervekben - egyes feladatellátási helyeken az órakeret 10%-ára - előírt **többlettananyagot** a **VI-VII. kötet** részletezi.

A **kifutó helyi tanterv** tananyagát és tantervi követelményeit az **VIII-XV. kötetek** tartalmazzák.

Eltérés a normál tantervtől

A normál tantervű óratervek **szabadon tervezhető óráit** a feladatellátási helyek sajátosságaihoz igazodva a **II. kötet** tartalmazza, a szabadon választható órák kínálatával és a mindennapos testnevelés helyi megvalósításával együtt.

Ugyancsak a **II. kötet** tartalmazza a **specialitások óratervét.**

A **felhőttoktatás** tantárgyi tantervcsomagja az **V. kötetben** van

Az **angol-magyar két tanítási nyelvű képzés** tananyagára és előírt követelményeire a két tanítási nyelvű képzés irányelvének mellékletében meghatározott kerettanterv az irányadó, helyi megvalósításának óratervét, **jogszabály szerinti célnyelvű kiegészítését** a **VI. kötet** tartalmazza.

Az **integrálható enyhe értelmi fogyatékosok** tananyagára és előírt követelményeire a **speciális kerettanterv** az irányadó. Óraterve és a megvalósítás alapkeretei szintén a **II. kötetben** találhatóak.

8. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A kötelezően előírt tankönyvekről, taneszközökről, más felszerelésekről, az ingyenes tankönyvellátás módjáról, és a könyvtárból kölcsönözhető tankönyvekről és kötelező

olvasmányokról minden tanév előtt a feladatellátási helyeken szokásos módon **tájékoztatjuk a szülőket**.

A pedagógiai munkához előírt tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök és felszerelések **kiválasztása** – a tankönyveknél a feladatellátási hely vezetőjével egyeztetve - a munkaközösségek (ahol nincs, szaktanárok) feladata, a következő szempontok figyelembe vételével:

- feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- lehetőleg több tanéven keresztül is használható legyen;
- a tankönyv szerepeljen a hivatalos tankönyvjegyzékben;
- tankönyvcserére csak a tanulás minőségét lényeges befolyásoló esetben kerüljön sor.

Az így összeállított tankönyvcsomagot az iskolai tankönyvellátás rendjében foglaltaknak megfelelően, vagy egyénileg a **szülő köteles átvenni, beszerezni**.

Az egyénileg, minden tanuló által egyszerre használandó tanulmányi segédletet, taneszközt és felszerelést (pl. füzetek, körzők, tornafelszerelés, rajzfelszerelés, stb.) a szülő kötelessége beszerezni.

Egyéb tanulói taneszközök, segédanyagok, tanári demonstrációs eszközök beszerzése - a **fenntartói irányításnak** megfelelően - az iskola feladata.

9. A beszámoltatás, számonkérés

A számonkérés formái

Szóbeli: órai munka, felelet, kiselőadás, bemutató

Írásbeli: órai munka, írásbeli felelet, témazáró dolgozat, tudásszint mérés, kompetenciamérés

Gyakorlati: jellemzően a készségtárgyakból és informatikából: órai munka, ill. projekt munkák

Számonkérések rendje, korlátai, követelményei, súlya

A tanév rendjében foglalt országos mérések időpontjáról a munkaterv ad tájékoztatást. A **külső mérésekről** a szülőket is tájékoztatja előzetesen írásban az iskola.

A **számonkérések** rendjéről, módjáról, követelményeiről az osztályfőnök és a szaktanárok tájékoztatást adnak a tanév elején, illetve témazáró dolgozatok, tudásszint, vagy kompetenciamérések előtt.

A szóbeli és írásbeli feleleteket nem kell előre bejelenteni, a témazáró dolgozatot legalább egy héttel előbb.

Lehetővé kell tenni, hogy a tanulók félévente egy-egy tantárgyból legalább 3 érdemjegyet tudjanak szerezni.

A tanulók naponta maximum 2 **témazáró** dolgozatot írhatnak. Amennyiben emiatt egyeztetni kell a szaktanároknak, azt az osztály jelezze a harmadik bejelentőnek.

Az írásbeli munkákat 2 héten belül ki kell **javítani**, a tanulókkal értékelni. Biztosítani kell, hogy a szülő a helyben szokásos módon a javított dolgozatot megtekinthesse.

Az érdemjegyek jogszabály szerint egyenértékűek. A félévkor, ill. év végén **osztályzattal** történő minősítés szabályait a köznevelési törvény tartalmazza. Amennyiben a tanuló félévkor, vagy év végén fél jegyre áll, a szaktanár a témazáró dolgozatok alapján döntheti el az osztályzatot.

A tanulmányok alatti – **különbözeti-, osztályozó-, javító – vizsgák** időpontját, a vizsga követelményeit, részeit a helyi tanterv alapján a feladatellátási helyek határozzák meg, és a helyben szokásos módon tájékoztatják az érintetteket. A vizsgabizottságot a feladatellátási hely vezetője jelöli ki. Független vizsgabizottság előtti vizsgát az feladatellátási hely vezetőjénél írásban lehet kérni, a jogszabályban meghatározott esetben (ld. 5.pont).

Sajátos nevelési igényű, a nyelvi fejlődés zavarával küzdő tanulónál a szakértő véleményben foglaltak alapján kell eljárni a szülővel egyeztetve. Az írásbeli és szóbeli ellenőrzés arányának megállapításánál figyelembe kell venni a tanuló sérülését, társaitól való elmaradását.

10.Az értékelés, minősítés követelményei és formái

Alapelveink

A gyermek aktív részese lehessen saját fejlődésének.
Nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart.
Alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet.
Az értékelés a gyermekért és elsősorban a gyermeknek szóljon.
A pedagógus és a szülő közösen gondolkodhasson a gyermek fejlődéséről.

Követelmények:

Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.
Megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet töltsön be.
Legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.
Legyen rendszeres, folyamatos, személyre szóló és ösztönző.
Legyen összhangban a helyi tantervvel és az intézményi minőségirányítási programmal.

A tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének formái

Szóbeli értékelés:

A tanulók szóbeli, írásbeli és gyakorlati megnyilvánulásait, teljesítményét a szaktanárok azonnali visszajelzéssel **szóban** folyamatosan értékelik.

A projektmunka értékelése a tanulókkal együtt történik, a projektoktatás módszertanának megfelelően.

Ahhoz azonban, hogy az értékelés tanulásösztönző szerepét maradéktalanul betölthesse, valamint a tanuló fejlődése dokumentálható, nyomon követhető legyen, szükség van a 10. pontban részletezett számonkérésekre, és ezek írásbeli értékelésére is.

Írásbeli értékelés, minősítés:

Az **1. évfolyam végén** és a **2. évfolyam első félévének végén** a feladatellátási helyek sajátosságuknak megfelelő, előre meghatározott, nyomtatott skála szerinti **szöveges értékelési** formát és a köznevelési törvénynek megfelelő minősítést alkalmazzák. A szöveges értékelés sajátos szempontjait és az értékelőlapokat feladatellátási helyenként a függelék tartalmazza.

A *Székhelyintézményben* az *idegen nyelv értékelése a 3. évfolyam végéig* a fentiek szerint történik.

Az **3-8. évfolyamon** valamint a **2. évfolyam második félévében** a tanulói teljesítmények értékelése a köznevelési törvényben meghatározott **érdemjeggyel**, félévi és év végi

minősítése az érdemjegyek, vagy a tanulmányok alatti vizsgán nyújtott teljesítmény alapján kialakított **osztályzattal** történik, a kötelezően választandó erkölcsstan, hit- és erkölcsstan, dráma és tánc, hon- és népismeret, valamint a szabadon választható tantárgyak kivételével:

A kötelezően választandó **erkölcsstant, hit- és erkölcsstant, dráma és táncot, hon- és népismeretet**, valamint a **szabadon választható** tantárgyakat **szövegesen minősítjük** az évközi bejegyzések alapján.

Az érdemjegyek kialakítása a feladatellátási helyek szakmai csoportjai által meghatározott, a tanulókkal ismertetett szempontok alapján, a félévi és év végi osztályzatok kialakítása, illetve a szöveges minősítés a köznevelési törvény 54.§-a szerint történik. Az **osztályozó értekezletet az osztályfőnök köteles tájékoztatni**, amennyiben valamely osztályzat kialakítása az érdemjegyekből nem a jogszabály alapján történt.

Az **integrált pedagógiai rendszert**, illetve a belső gondozói rendszert alkalmazó feladatellátási helyek a negyedévenkénti értékeléshez előzetes szempontok alapján, **szabadon fogalmazott értékelést** alkalmaznak, melyet a tanulóval és a szülővel egyeztetnek a további fejlesztési feladatok megbeszélése érdekében.

A **sajátos nevelési igényű tanulók** teljesítményértékelése, minősítése szakértői vélemény alapján – a jogszabályban meghatározott keretek között – ettől eltérhet.

A magatartás, szorgalom értékelésének, minősítésének formái

A magatartást és szorgalmat a szaktanárokon kívül minden – a tanulóval az iskolai tevékenysége közben kapcsolatba kerülő - pedagógus szóban és írásban értékelheti.

Szóbeli értékelés:

A tanulói teljesítmények értékeléséhez hasonlóan a magatartást és szorgalmat szóban folyamatosan értékeljük.

Írásbeli értékelés, minősítés:

Év közben írásbeli értékelést csak az átlagosan elvárttól eltérő magatartás és szorgalom esetén alkalmazunk. Formáit a házirend szabályozza (a jutalmazás és büntetés formái).

Az év végi minősítés megkönnyítése érdekében - a tagintézményi testületek által elfogadott időszakonként, a tanulókkal megbeszélve - a magatartás és szorgalom értékelés jelzése történhet év közben érdemjegyekkel.

A magatartás és szorgalom félévi és év végi minősítése - a nevelőtestület véleményének meghallgatása mellett - az osztályfőnök feladata. Az értékelést és minősítést a függelékben szereplő feladatellátási helyenként elkészített szempontsor segíti.

A magántanulók magatartását és szorgalmát nem értékeljük.

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állóképességének méréséhez, értékeléséhez az Oktatási Minisztérium Testnevelési Bizottsága által készített tesztet használjuk (Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez - OM 2000). A tesztsorból „a kötelező megjegyzéssel” jelölt tesztek alkalmazunk minden feladatellátási helyen, valamint rögzítjük az antropometriás adatokat: testmagasság, testtömeg.

A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és értékelik. Az értékelésnél külön kell választani a normál osztályban és az emelt óraszámú testnevelési osztályokban kapott eredményeket, valamint a fiúk és lányok teljesítményét.

11. A magasabb évfolyamra lépés feltételei

A tanuló az iskola **2-8. évfolyamán magasabb évfolyamba akkor léphet**, ha a helyi tantervben előírt tanulmányi követelményeket teljesítette. A tanulmányi követelmények teljesítését jelenti, ha minden tárgyból, amelynek érdemjegyekkel, osztályzattal történő értékelése és minősítése alól nincs mentesítve, a helyi tantervben előírt minimális követelményeket – az évközi érdemjegyek alapján, vagy tanulmányok alatti vizsgán szerzett - **legalább elégséges osztályzattal teljesítette.**

A **testnevelés** tantárgyból a tanulmányi követelmények teljesítésének feltétele a heti 5 órás testnevelésen való részvétel: osztálynapló, foglalkozási napló, külső szervezet esetén szöveges értékelést is tartalmazó igazolás alapján. A jogszabály szerinti hiányzás mértékének, az igazolatlan hiányzás arányának meghatározásánál a különböző szervezési formák óráit össze kell számolni a dokumentumok alapján.

Magasabb évfolyamba léphet az a tanuló, aki az **erkölcstan**, illetve a **hit- és erkölcstan** tárgyból vagy a **szabadon választható tárgyból** „felzárkóztatásra szorul” minősítést kap.

A feladatellátási hely vezetője megtagadhatja a **szabadon választható tárgy** felvételét annál a tanulónál, aki előző tanévben az adott tantárgyból „felzárkóztatásra szorul” minősítést kapott.

A tanuló az **első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamisméltésre**, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.

A **szülő kérésére** minden évfolyamon engedélyezni lehet, de az első-negyedik évfolyamon **engedélyezni kell az évfolyam megismétlését.**

Ha a tanköteles tanuló tanulmányi követelményeit nem teljesítette, **évfolyamot ismételni köteles**, vagy - a jogszabályi feltételek megléte esetén - nevelőtestületi döntés alapján a feladatellátási hely vezetője kezdeményezi a szülőnél a tanuló átíratását a **HÍD II. programba.**

Sajátos nevelési igényű tanulónál a **szakértő vélemény az irányadó.**

A szakértői vélemény alapján az érdemjegyekkel, osztályzatokkal történő értékelés alól felmentett, de szövegesen értékelendő tanulók akkor is magasabb évfolyamba léphetnek, ha az adott tárgyból „felzárkóztatásra szorul” minősítést kaptak.

A **felnőttoktatás** nappali és esti munkarendje szerinti oktatásában részvevő tanulók tudását tanítási év végén az évközi érdemjegyek alapján kell értékelni. A levelező munkarend szerinti oktatásban részvevő tanulókat tanév végi érdemjegyét osztályozó vizsgán kell megállapítani. Egyes tantárgyakból lehetővé tesszük az évközi beszámoló kiváltását otthoni munkával, házi dolgozatokkal, projektekkal.

Ha a tanuló a tanórai foglalkozások több mint ötven százalékáról távol maradt, félévkor és év végén minden esetben osztályozó vizsgán köteles számot adni tudásáról. Az osztályozó vizsga alól felmentés nem adható.

A felnőttoktatásban tanuló ugyanolyan tartalmú, ugyanolyan értékű, ugyanolyan jogokat adó bizonyítványt kap, mint a nappali rendszerű iskolába járó társa, ezért a kimenet követelményeiben eltérés nem lehet.

12. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészülés

A házi feladatok funkciója

- a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség- és képességfejlesztés),
- a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása,
- az önálló tanulási technikák gyakorlása.

Meghatározásának alapelvei

- A feladatok mennyisége igazodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz, terhelhetőségéhez.
- A tanulónak maradjon elegendő szabadidejük a kötetlen játékra, sportra, kulturális és családi programokra.
- Az SNI tanulóknál a házi feladat egyénre szabott, és figyelembe veszi a tanuló egyéni szintjét, a tanulóra szabott egyéni követelményt.

A napközi otthon, tanulószoba

A tanulók házi feladataikat a napközi otthon munkarendjében meghatározott tanulási időben tanári irányítással és segítséggel végzik. Itt minden tanuló köteles a házi feladatait maradéktalanul elvégezni.

A napközi otthonban nem biztosított azon tanulók másnapi felkészülése, akik a tanulási időben más iskolai vagy iskolán kívüli foglalkozáson (tanulmányi, sport, művészet) vesznek részt. Nekik ezeken a napokon otthon kell elvégezni a feladataikat.

Iskolaotthonos oktatásban⁴ a jogszabálynak megfelelően szervezik munkájukat a nevelők.

Az otthoni feladatok nem kérhetőek számon

- az igazolt hiányzást követő első tanítási napon,
- az estig elhúzódó sport illetve tanulmányi versenyt követő napon,
- egészségügyi, családi problémák esetén, ha ezt a szülő igazolja (egy tanévben legfeljebb 3 alkalommal).

Hétvége és tanítási szünetek

A hétvége, a tanítási szünet (őszi, téli, tavaszi) a feltöltődés, pihenés, családi együttlét, a szabadidő hasznos eltöltésének életkori szempontból is fontos ideje. Ezért írásbeli és szóbeli házi feladat csak annyi adható, amennyi 1-1 napra. Ez alól csak a szorgalmi feladat, gyűjtőmunka kivétel.

---

⁴ Köznevelési törvény 121.§ (17)

A Kollégium programja

**„Még ki lehet nyitni.
És be lehet zárni.
Még föl lehet kötni.
És le lehet vágni.
Még meg lehet szülni.
És el lehet ásni.”**

(Pilinszky János)

A sikeres társadalmi beilleszkedés alapja az élethosszig tartó tanulás. A gyors társadalmi változások alkalmazkodni jól tudó személyiséget kívánnak meg, flexibilitást követelnek az egyéneken belül és a társas együttműködésében.

A kor kihívásainak akkor tudunk megfelelni, ha képesek vagyunk tájékozódni mikro és makro-környezetünkben, ha elsajátítottuk mindazon technikákat, melyek ezt lehetővé teszik.

Az oktatási intézményekben e változások az oktató-nevelő feladatokat érintették. Az eddigi akadémiai tudás, tudásalapú folyamat áthelyeződik a készség-, képességalapú preferenciákra.

Ehhez szükséges a nevelő-oktató intézmények strukturált, helyi sajátosságokat tartalmazó, megvalósítható, meg is valósuló pedagógiai programja.

13. Bemutató

A Kollégium 1967 óta működik, a létrehozása óta alapfeladatának tekinthető az intézménybe felvett tanulók szocializációjának, személyiségfejlesztésének, tanulásának biztosítása, életre nevelése, felkészítése.

Intézményünk a hátrányos, veszélyeztetett helyzetű, sajátos nevelési igényű tanulókat látja el.

Létük összefonódik a következő fogalmakkal: hiányos szociokultúra, szegénység, magas testvérszám, rossz lakásviszonyok, szülők alacsony iskolai végzettsége.

Bekerülés előtt a tanulóink már megélték a gyakori iskolai sikertelenséget, negatív visszacsatolásokat a környezettől, családon belül jelentkező problémákat. Ennek megfelelően - életkortól függően- alakítják, alakították érzelmeiket, önismeretüket, önértékelésüket, énképüket; én és a másokkal való interakcióikat, konfliktuskezelésüket; hatékonyságukat, felelősségüket, jövőképeket.

A fentiekben említett tartalmak a bizalmat, biztonságot nélkülöző negatív visszajelzésekből alakulnak - a tükör torzít -, melyek tévútra vihetik, viszik őket.

Pedagógiai programunk koncepcióját ennek megfelelően határoztuk meg.

Gyermekeink eltérő szocializáltsággal, kultúrával rendelkeznek, ezeket kell integrálnunk a többségi társadalom érték-, norma-elvárásával úgy, hogy közben megtarthassák saját azonosságukat.

Kollégiumi elhelyezés, felvétel az alábbiak szerint történik: más iskolák gyermekvédelmi felelőse vagy a bekerülő gyermek családgondozója keresi meg intézményünket, és kéri a gyerekek felvételét, de sok esetben a jegyző védelembé vétele során jelölik ki az intézményt. Alapvetően azonban, hogy a szülő, és a gyermek is beleegyezzen a kollégiumi elhelyezésbe.

Alapfeladat

Megteremteni a megfelelő feltételeket az intézményünkben tanuló diákjainknak: biztonság, bizalom; intézményi adottságokhoz, lehetőségekhez képest környezeti, tanuláshoz szükséges feltételek; szokás-, normarendszer, személyiségfejlesztés, azonosságtudat.

Olyan lehetőségek biztosítása, mely felkelti figyelmét, kialakítja benne a tanulás, a munka és saját jövőképeének fontosságát.

14. Nevelő munkánk alapelvei, célkitűzései

Nevelési- oktatási szükségletek

- Kompetencia alapú fejlesztés, tanulásmódszertan
- Mentálhigiénés szükségletek (Pressley, élménypedagógia, drámapedagógia)
- Személyiségfejlesztés (önismeret, önértékelés, tolerancia, szociális szükségletek, szakkörök, Viselkedéskorrekció (Pressley, élménypedagógia)
- Követhető életviteli minták

Egészségügyi szükségletek (külső szakemberek)

- Pszichiátriai, pszichológiai gondozás,
- Orvosi ellátás
- Gondozási feladatok

Alapelveink

- Biztonság - elfogadás
- Bizalom-
- Gyermekközpontúság
- Erősségek megtalálása
- A gyermek jogainak érvényesítése
- Problémaérzékenység, problémakezelés (szakmai team)
- Szükségletek meghatározása –problémaprofil – lépésről lépésre, a gyermekkel haladva
- Tevékenységközpontúság
- Szokásrendszer –Tervezd a napod!
- Szociális kompetencia, erkölcsi nevelés, személyiségfejlesztés, élménypedagógia
- A szép, esztétikus környezetért
- Azonosságunk
- Kapcsolattartás (szülői, intézményi)

Célunk

Az iskolázottsági szint, tanulási motiváció növelése a Kollégiumban működő felzárkóztató, kompenzáló programok segítségével.

A kulturáltsági szint emelése, elsősorban az életmód, életrend, környezeti nevelés kialakításának folyamatán keresztül.

A szocializáció, az életmód, életrend, erkölcsi struktúrák javítása.

Önállóság, önkontroll javítása

Érzelmi élet fejlesztése, viselkedés-magatartás formálása a szűkebb-tágabb környezettel való kapcsolat gazdagításával.

Közösség alakítása, formálása egyéni, csoport, intézményi szintű programokkal,

Nevelési - oktatási szükségletek igazítása a szükségletekhez, speciális ismeretek nyújtása.

Nevelési feladataink

- Rutinok kialakítása: heti, napirend, tanulási idő, szabadidő
- Erkölcsi fejlesztés, szociális kompetencia, közösségformálás, csoportépítés, személyiségfejlesztés, viselkedéskorrekció, tapasztalati tanulás élménypedagógiai gyakorlatok, módszerek segítségével.
- Tanulási motiváció fejlesztése, egyénre szabott tanulási módszerek; élménypedagógiai eszközök
- Tehetséggondozás, felzárkóztatás (fejlesztő foglalkozások, egyéni fejlesztési terv készítése), pályaeorientáció
- Egészségnevelés, életre nevelés, környezeti nevelés
- A prioritások meghatározása: egészséges táplálkozás, aktív testmozgás.
- Digitalizált információszerezés, IKT eszközök alkalmazása
- Nemzeti, etnikai, európai azonosságtudat fejlesztése

Tevékenységeink

- Felzárkóztató programok, indulási hátrányok csökkentése, speciális foglalkozások
- Személyiségfejlesztés
- Egészségvédelem, családi életre nevelés,
- Szabadidős tevékenységek
- Tehetséggondozás, pályaválasztás
- Szülőkkkel való együttműködés
- Tájékoztató a segítő szolgáltatások lehetőségeiről.
- Kapcsolattartás, kialakítás segítő intézményekkel és szervezetekkel
- A gyerekek iskolai teljesítményére kiható családi történések ismerete, az oktatási intézmény színterén is lecsapódó problémák felderítése, azok megoldásában történő segítségnyújtás.

Megvalósulás

- Egyéni személyiségprofil (orvosi, nevelési tanácsadó, szakértői bizottság, pedagógus, nevelő, gyermek, szülő, családgondozó, rendőrség)
- Fejlesztés súlyozása-egyéni fejlesztés időkeretei - heti-, napirendbe illesztés
- Egyéni szükséglethez igazodó nevelési-oktatási folyamat
- 4 havonta elemzés
- Team- megbeszélések
- Rendszeres konzultációk, közös értekezlet a gyermekjóléti szolgálat dolgozóival
- Szerződés-kötés

15.Életrend, tanulás, szabadidő

Rutinok kialakítása: heti, napirend

A rutinok olyan rövidtávú struktúrák, melyek a rend és a tudatosság kialakítására alkalmasak.

A heti-, napirend kialakításával követhető életviteli mintákat kell nyújtanunk a tanulóinknak.

Tanulási idő

A délután folyamán két 45 perces tanórát tartunk, 15 perc szünet van közöttük. A tanulók kiscsoportban tanulnak nevelő és gyermekfelügyelő segítségével. A nevelő feladata rendszeresen kiírni, követni a tanulók érdemjegyeit, eredményeit. A tanulók igénylik a tanórai

folyamatos megsegítést, önálló tanulásra kevesen képesek. A tanórán a gyerekek elkészítik a házi feladatot, kikérdezésre kerül a megtanulandó ismeretanyag. A konkrét feladatok elkészítése után folyamatosan történik a hiánypótlás, a felzárkóztatás. A tanórán differenciálunk.

A tanóra menete

- Bevezető játékos feladatok,
- Ceruzák hegyezése
- Könyvek, tanszerek kipakolása
- Házi feladat felírása a táblára a leckefüzetek alapján
- Időkeretek megbeszélése
- Tanulás
- Írásos feladatok elkészítése
- Gyakorlás
- Felszerelések ellenőrzése, bepakolás.

Szabadidő

Mindenkinek életkorának, érdeklődésének megfelelő, változatos tevékenységeket biztosítunk. A szabadidő hasznos eltöltésének megtanításával, felkészítjük a gyerekeket arra, hogy olyan stratégiával rendelkezzenek, amellyel kikerülve a felnőtt életbe megfelelően tudjanak válogatni a lehetőségeik közül.

Lehetőségeink

- Vetélkedők, szakkörök
- Internet, számítógép használata, könyvtár
- Tv, DVD
- Művészeti foglalkozás (képzőművészeti, tánc, dráma)
- Sporttevékenységek (kondizás, torna, asztalitenisz, biciklizés, szánkózás, focizás)
- Technikai foglalkozások (gipszöntés, rajz, festés, papírtépés, origami, illusztráció)

A foglalkozások során meghatározó szerepet kap az egészséges és kulturált nevelés, az önkiszolgáló képességek, a személyiség fejlesztése, diáksport.

A szabadidő meghatározó részét teszi ki a sporttevékenység, mely nagyban hozzájárul az agressziós feszültségek levezetéséhez, a konfliktusok kezeléséhez, a szabálytudat kialakításához. Javítja az állóképességet, a kitartást.

A **sport** az a terület, amelyben a gyengébb képességű tanulók is sikert élhetnek át, pozitívan befolyásolva ezzel énképüket, személyiségüket. A reggel tornával indul. Több szakkörünk a sporttevékenységre épít. A szabadidőben lehetőség van biciklizésre, focizásra, testépítésre, pingpongozásra, tollasozásra, röplabdázásra, sorversenyekre, önvédelem tanulására, télen szánkózásra, síelésre. A felsorolt tevékenységeket kötött, kötetlenebb szabadidős foglalkozások keretében űzhetik a gyerekek. Folyamatosan vannak otthon szintű, csoportok közötti, csoporton belüli sportvetélkedők. Szem előtt tartjuk, hogy mindennap legyen valamilyen sportjellelű foglalkozás.

Csoportfoglalkozások

A csoportfoglalkozások keretében elsősorban a csoport életével kapcsolatos feladatokat, tevékenységeket megbeszélése, értékelése történik. Diákjaink gyakran nem tartják be az alapvető erkölcsi normákat, ezért fontos jellemük fejlesztése.

Etikai és esztétikai ismereteik, jellemük és identitástudatuk, felelősségvállalásuk valamint önbizalmuk fejlesztésére szolgálnak a heti rendszerességgel folyó csoportbeszélgetések.

A hétfőként megtartott etikai beszélgetések témáinak meghatározása, a Kollégiumi nevelés alapprogramjában található keretprogramterv által megadott témakörök szerint történik. A mindennapi élettel kapcsolatos ismeretek, a közösségi együttélés normái, a szociálistevékenységek megbeszélés, értékelése történik. A viselkedés alapvető szabályai, a konfliktuskezelő képesség. A tanulók életének, egészségének védelme érdekében hangsúlyt kap a prevenciós tevékenység, pl. balesetek, rongálások, lopások, káros szenvedélyek kialakulása és megelőzése. Az etikai beszélgetések témakörei a következők:

- Tanulás
- Énkép, önismeret, pályaorientáció
- Európai azonosságtudat, Egyetemes kultúra
- Környezettudatosság
- Testi és lelki egészség
- Felkészülés a felnőtt szerepre. Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés. Gazdasági nevelés.
- Hon- és népismeret

A praktikus életismeretek elsajátítása, gyakorlása az életmód elemeibe beépítve.

Ruházat, esztétikum, ételkészítés, életrend, életmód kialakítása természet-közelség, kultúraközi különbségek

16. Gyermekek- és ifjúságvédelem

A problémakezelő gyermekvédelem

A gyermekvédelem olyan komplex tevékenységrendszer, melyet a gyermeki szükséglet és a jogok maradéktalanabb érvényesítése érdekében alakítanak ki. Szintjei: preventív-, problémakezelő gyermekvédelem.

Az intézményünkben élő tanulóknál már csak a problémakezelő gyermekvédelem szinterein tudunk bekapcsolódni.

A probléma összetettségétől függően a súlyosbodás, halmozódás megakadályozása, csökkentése és a rászoruló gyermekcsoport speciális szükségleteire való optimális reagálás a feladatunk.

Tanulóink összetétele: nehezen nevelhető, hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, antiszociális fejlődési irányú, SNI, bántalmazott, elhanyagolt.

Tanulókkal való egyéni törődés

Minden tanuló részére lehetőséget biztosítunk arra, hogy egyéni, családi problémáit négy szemközt beszélhesse meg nevelőjével, vagy azzal az emberrel, aki közel áll hozzá.

Ezek megoldásában számíthatnak a nevelő segítségére, tanácsaira. Mindez feltételezi azt, hogy a tanár és a diák között bizalmas a kapcsolat, ami elősegíti érzelmi nevelésüket. A felmerült problémák megoldása során, ha szükséges igénybe vesszünk külső segítséget is. (vöröskereszt, Gyermekjóléti Szolgálat, házi orvos, védőnő, stb.)

Ha a helyzet úgy kívánja, helyettesítve a szülői gondoskodást, -szülői beleegyezéssel -elkísérjük a gyerekeket házi orvoshoz, fogászatra, szűrésekre, ideggondozóba. Rendszeresek a családlátogatások, melyek során olyan információ birtokába juthatunk, amelyet nem

szerencsés a csoport többi tagja előtt megbeszélni. Találunk önkéntes támogatókat. Fel tudjuk mérni, hogy a gyerek és a család milyen gondokkal küzd, és ezeken célirányosan tudunk segíteni, amennyiben találunk önkéntes támogatókat.

17. Tehetséggondozás, felzárkóztatás, pályaorientáció

A tehetséggondozás pedagógiai feladat, amely minden (majdnem minden) gyermekre, serdülőre és fiatalra irányul. A tehetségkutatás, -gondozás komoly pedagógiai feladat, ez a pedagógia nem csak a teljesítményre figyel (vagy elsősorban nem arra figyel), hanem a feltételezett képességekre és személyiségvonásokra, vagyis a teljesítmény előzményeire.

A tehetség felismerése, gondozása családi és oktatási intézményi feladat. Esetünkben a gyermekek családi háttere miatt kiemelt szerep jut a kollégiumi nevelőnek. (Család funkcióját helyettesítő)

Feladatok

- Helyi, időbeli feltételek biztosítása
- Alkalom a megnyilatkozásra- rendezvények
- Segítő kapcsolatok- előbbre jutás, kiemelkedés
- Versenyeken való részvétel

Célirányos fejlesztés:

- Művészeti szakkör
- Modern táncok, cigánytánc
- Vers-, prózamondó szakkör
- Színjátékos szakkör
- Levelező feladatmegoldás

A **pályaorientáció** általános célja, hogy segítse a tanulók pályaválasztását. A tevékenység célja az legyen, hogy az iskolát elvégezve a tanulóink a tanulási utak és elhelyezkedési lehetőségeik ismeretében képesek legyenek az önmeghatározásra, segítséggel a megfelelő képzési programok kiválasztására.

A pályaorientáció tartalmazza az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztését, a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, ismeretét, követelményeinek és a hozzá vezető utaknak, lehetőségeknek megismerését. A lehetőségek, vágyak és a realitások összehangolását. (ÚPSZ, 2002)

Felzárkóztatás (fejlesztő foglalkozások)

A tanuló képességeinek feltérképezése után a nevelők elkészítik a tanuló egyéni személyiségprofilját. Erre épül az egyéni fejlesztési terv. A gyermekkel való munka során az egyéni fejlesztési terv mentén történik a célirányos fejlesztés. A kollégák félévkor regisztrálják az elért változásokat, majd e változóknak megfelelően elkészítik az újabb fejlesztési tervet. Munkájukat gyógyepedagógus segíti.

Kiemelt területek:

- Nyelvi fejlesztés, kommunikációs készség
- Olvasási készség, íráskészség
- Gondolkodási műveletek

– Kreativitás fejlesztése

A fejlesztési terv félévi, és tanév végi értékelését megküldjük a családgondozóknak. A fejlesztési lapok éveken keresztül egymásra épülnek.

18.A társadalmi beilleszkedés segítése

Az élménypedagógia

Pressley Ridge alkalmazása a nevelési-oktatási folyamatban

(Személyiségfejlesztés, viselkedéskorrekció, képességek, készségek fejlesztése)

Az **élménypedagógia** segítségével a tanulás, viselkedés konkrét tapasztaláson alapul, a hétköznapi szituációkon túlmutatva. Döntően a készségek, képességek fejlesztésére helyezi a hangsúlyt.

Olyan speciális pedagógiai megközelítése, amely arra épül, épít, hogy a gyermek elsősorban mintakövetés útján tanul, domináns mintát követ, mégpedig domináns helyzetekben látott mintát.

E módszer során a domináns helyzeteket speciális, előre tervezett, mindvégig tudatosan kontrollált körülmények között hozza létre a pedagógus – így teremtve meg a tanulásra leginkább alkalmas varázslatos pillanatot.

A tervezett tevékenységek a gyermek aktivitására és problémamegoldására alapoznak, kifejezve a gyermekben azt a képességet, hogy kreatívan közelítsen meg bizonyos problémákat, használja a már meglévő tudását, és éljen a csoport közös munkájában rejlő többlet lehetőségekkel. Az élménypedagógia célja az attitűd fejlesztése, a készségek és képességek kialakítása a játékos feladatok megoldásán keresztül.

A tevékenység megválasztását meghatározó legfontosabb tényezők az életkor, a létszám, és a szociális fejlettségi szint.

A valódi élet és az élménypedagógia illetve az élménypedagógiai foglalkozások között szoros a kapcsolat, hogy amit a gyermek ezeken a foglalkozásokon belül megtapasztalt és megtanult, az valóban átvihető legyen a mindennapi gyakorlatra

A **tervezés** során nemcsak a végrehajtás lehetséges módjairól esik szó, hanem a tevékenység közben elfogadható viselkedésről is. Alapvető szükséglet a csoport valamennyi tagját bevonni a tervezésbe, és a felelős végrehajtásba - a feladat végrehajtása nem a tanár, és nem néhány aktív résztvevő felelőssége, hanem a csoport közös dolga és feladata!

A **végrehajtás** során a csoport tagjai különlegesnek számító helyzetekben, de biztonságos, kontrollált körülmények között közösen terveznek el, majd hajtják végre a siker reményével biztató megoldásokat. A végrehajtás után nagy gondot fordítanak az értékelésre, pozitív visszajelzések közvetítésére, a szituációban rejlő tanulságok levonására, és a más területeken is alkalmazható készségek és képességek felismertetésére.

Akár sikeres volt, akár nem egy tevékenység, a tevékenység közös feldolgozása a lényeg. Nem a végeredmény, hanem a végeredmény létrehozásig vezető folyamat a tanulás valódi terepe, és mint ilyen, ez az elődleges. A megtapasztalt ismeretek elmélyítéséhez, a tanultaknak a mindennapi élethelyzetekre való általánosításához a legfontosabb megfogalmazni érzéseket a gyermeknek a benne lejárolt változásokról, folyamatokról. Ezért fontos megfelelő időt adni arra, hogy megértsék, feldolgozzák, hogy a folyamat során mi is történt velük. Ahhoz, hogy belsővé váljon, az első pillanattól elvárás velük szemben, hogy

figyeljék és értékeljék önmaguk részvételét. Tudatos és felelős részvétellel legyenek jelen a legegyszerűbb, legjátékosabb feladatban is

A legfontosabb élménypedagógiai tevékenységeink a következőkre irányulnak:

- a biztonság érzésének kialakítására,
- a csoport tagjai közötti bizalom megteremtésére,
- alapvető emberi értékek felismerésére,
- a kommunikáció fejlesztésére,
- csapatépítésre,
- problémamegoldásra

Oktatás és fejlesztés az élménypedagógia eszközeivel

A tevékenységek rendszere egy folyamatot alkot, amely folyamat túlmutat azon, hogy a tevékenységeket csupán a játék kedvéért végezzük, és lehetővé teszi, hogy ennél mélyebbre jussunk pedagógiai céljaink elérésében, maximálisan kiaknázva a szituációban rejlő oktatási és fejlesztési lehetőségeket.

A hasznosíthatóság szintjei: maradhat csak a játék szintjén- ekkor is nyújtottunk élményt, de nem beszélhetünk tanulási folyamatról. Ha a játékban a cél eléréséhez szükséges lépéseket elsajátítják, gyakorolják akkor létrejött a tanulási-oktatási folyamat. S mindezek folyamán a gyerek készsége, képessége, személyisége is fejlődik, akkor fejlesztésről beszélhetünk. A szintek elsajátításának mélysége, a feladatok komplexitásának hatása a tevékenységet követő feldolgozástól és a visszajelzésektől függ.

A feladat végrehajtása után a résztvevők visszajelzéseket adnak egymásnak. A visszajelzés az egyik módja annak, hogy valakit rávezessünk viselkedésének megváltoztatására. A visszajelzés inkább leíró, mint értékelő jellegű, egyformán figyelembe veszi a visszajelzés adójának (közlőjének) és vevőjének (befogadójának) igényeit. A visszajelzés tehát a segítségnyújtás egyik formája.

Alapelvek a kalandpedagógia alkalmazásában

Az élménypedagógiai foglalkozások nem versenyhelyzetek, hanem együttműködésen alapuló kihívások. *Nem „győztünk” – hanem „sikerült”!*

- Mindenki maga dönti el, hogy részt vesz-e vagy nem egy tevékenységben.
- Fokozatosság elve, az egyszerűtől az összetettebb, bonyolultabb, komolyabb erőfeszítést jelentő feladatok.
- Fizikai, érzelmi, erkölcsi biztonság garantálása.
- Krízishelyzetek kezelése.
- A speciális nevelési igényű gyerekek és speciális nevelési igényű helyzetek kezelése.
- A vezetőnek ismerni kell a csoporttagok képességeit, érzelmi, élményvilágát.
- Céltudatos, adekvát tervezés, bonyolítás, értékelés.
- Értékelés – értő figyelem

A Pressley Ridge -modellprogram, amellyel lehetőség nyílt az érzelmileg zavart, magatartási problémákkal rendelkező tanulók hagyományos tantervű intézményekbe történő "visszaillesztésére".

A modell hosszú távú célja a tanulási és magatartási nehézségekkel birkózó, számos esetben szociálisan hátrányos helyzetű, az átlagostól eltérő nevelési igényű diákok iskolai sikerességének előmozdítása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése.

Konkrétabban: a beavatkozási időszak után a programban részt vevő gyerekek képesek legyenek "normál" intézményi keretek között, nagyobb létszámú osztályokban, a társadalmi elvárásoknak megfelelően működni.

A Pressley Ridge program nem egy "csodaszer". Vannak olyan fiatalok, akiknek nehézségei már meghaladják a modell által biztosítható lehetőségeket.

A Pressley Ridge a programba bekapcsolódó iskoláknak, intézményeknek olyan segítséget nyújt, amellyel a gyermek és a pedagógus attitűdjének, gondolkodásának pozitív irányú változását célozza meg.

A modellprogram alapja az ún. Re-EDucation (viselkedési- és magatartásminták újratanítása) nevelési alapfilozófia. Röviden összefoglalva a Re-ED egy olyan komplex intervenciók rendszer, amely a gyerekek ökológiai sajátosságait és erősségeit helyezi előtérbe. A modellt az 1960-as évek végétől alkalmazza a Pressley Ridge.

A Re-ED 12 alapelve:

1. Az életünket most kell élnünk.
2. A bizalom elengedhetetlen.
3. A hozzáértés szükségszerű.
4. Az idő nekünk dolgozik.
5. A tüneteket lehet és kell is kontrollálni.
6. Az intelligencia tanítható.
7. Az érzelmeket táplálni kell.
8. A csoport nagyon fontos a fiataloknak.
9. A szertartások és rituálék rendet, állandóságot és biztonságot nyújtanak.
10. A test az én páncélja.
11. A közösség szerepe nagyon fontos.
12. A gyerek az örömtől fejlődik.

Az egyéni fejlesztés mellett a Pressley Ridge program lényeges része a magatartási menedzsment rendszer. A beszoktatás időszakában (szeptember) a csoportok meghatározzák azokat a mindennapi kollégiumi életükre vonatkozó elvárásokat, szabályokat, amelyek a magatartásmódosító-rendszer alapját jelentik.

A kollégium napirendje a beszélgetőkörrel kezdődik, majd a napot értékelő beszélgetőkörrel zárjuk, melyek időtartama tíz-tíz perc.

A beszélgetőkör ráhangolódás az adott napi feladatokra, keretet ad a napi teendőknek. A beszélgetőkörök célja a gyerekek napi céljainak megbeszélése is. A diákok céljai között a közösség egészére vonatkozó csoportcélok, és az egyéni kihívásokat jelentő célkitűzések is megtalálhatóak.

A napindító **beszélgetőkör feladatai** a következők:

A beszélgetőkör végére a diákok

1. Azonosítják a saját céljaikat,
2. Azonosítják a csoport célját,
3. Áttekintik és elfogadják a napi tanulmányi és szabadidős tevékenységeket,
4. Tisztázzák az aznapi, és az arra a hétre tervezett különleges tevékenységekhez szükséges elvárásokat, feladatokat,
5. Elkötelezi magát egy olyan készség megtanulását illetően, amely problémát jelent a csoport jelentős részének.

A diákok a napi magatartási céljaik elérésével "tallért" kereshetnek. A mindennapokon összegyűjtött tallérokat aztán hónap végén különféle értékekre, szolgáltatásokra válthatják a kollégium „talléros boltjában.”

Tanulási motiváció fejlesztése, egyénre szabott tanulási módszerek, tanulás, fejlesztés élménypedagógiai eszközökkel

Fontos feladatunk, hogy tanulóink képességeikhez mértén tanulhassanak, és készülhessenek önálló életükre. Ezt szolgálják az egyéni fejlesztési tervek, és a differenciált tanulói csoportbontások

Diákjaink tanulási módszerei, tanulási hatékonysága eltérő. Feladatunk, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. A tanulásmódszertan a Kollégiumban magába foglalja az egyénre szabott tanulási módszereket. Minden gyerek egyéni fejlesztési terv szerint halad, a tanév elején feltérképezzük a tanulók tudásszintjét, közösségi kapcsolatait, családi környezetét. Fejlesztőpedagógus segíti a haladást. Az elmozdulást félévkor és év végén mérjük. A gyengén teljesítők részére külön tanórákat biztosítunk, melyeken a hiányok pótlása, felzárkóztatás történik.

A tanulási- nevelési folyamatban az optimális aktivizációs szint elérésére kell törekednünk, a feladatok fokozatos nehezítésén keresztül, a hagyományos tanulási helyzettől eltérő teret adva. (élménypedagógia) Az érzelmi élet befolyásolásán keresztül kell motivációs struktúrát kialakítanunk diákjainkban.

Értékelési rendszerünk:

A rendszer célja:

- átláthatóvá és egységessé tenni valamennyi kollégiumi lakó és dolgozó számára a napi élethez kapcsolódó feladatok, szabályok, jutalmazások és büntetések rendszerét
- motiválni a gyermekeket a kívánatos magatartási és közösségi szabályok betartására
- a gyermekek folyamatos pozitív megerősítése

A rendszer alapelvei:

- minden napszakban a gyermekek minden tevékenységét értékeljük
- az értékelési rendszer egységes, általános, mindenre, mindenkire és minden napszakra kiterjed
- a napközbeni értékelést a gyermekekkel folyamatosan közöljük, az esti értékelést csütörtökön este, a reggelit pénteken reggel ismertetjük
- az iskolai viselkedés és magatartás megjelenik az értékelési rendszerben, probléma esetén a kilenced törvénye értelmében járunk el.

- a „mindent vagy semmit” elv alapján értékelünk, a magatartásnál és a tanulásnál azonban figyelembe vesszük az egyéni különbségeket
- Előre, vagy utólag nem húzzuk ki a gyermek által megszerzett tallérokat.
- az elért eredményeket láthatóvá, nyomon követhetővé tesszük, az értékelő lapok a falújságon találhatóak.
- minden gyermeknek kiemelten van egy egyéni célja, amit közösen határozunk meg vele
- a csoport közösen meghatározza a saját csoportcélját, ez minimum egy kell, hogy legyen, de a csoport szintjéhez mérten bővíthető.

Az értékelés folyamata:

- Minden tevékenységet 1 tallérral értékelünk, ha az apród teljesítette az adott feladatot, akkor jár neki a tallér, ha nem akkor nem kapja meg.
- Az gyerekek természetesen tudják, hogy milyen cselekedeteket kell megtenniük a tallérokért. Ezt jól látható helyen nyilvánosságra tesszük
- Egy hónapban 480 tallér szerezhető.
- Ebből az összegből levonjuk az adót és a rezsit, aminek összege 120 tallér.
- Minden hónapban maximum 360 tallér költhető el a kollégium „talléros” boltjában.

Jutalmazási, fegyelmezési, büntetési eljárások

Az egész évben kiemelkedő munkát végző tanulók tanév végén könyv és oklevél jutalomban részesülnek, melyet a tanévzáró ceremónián, a közösség előtt, nyilvánosan vesznek át, nevük megjelenik a dicsőségfalon.

Csoportos jutalmazási formák:

- jutalomkirándulás
- hozzájárulás kulturális programok látogatásához (színház, hangverseny, kiállítás, kirándulás stb.)
- oklevél

A fegyelmező intézkedések és büntetések alkalmazásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára tekintettel a nevelőtestület javaslatára– el lehet térni.

Valljuk, hogy nem büntetést kapnak a gyerekek, hanem következménye van tetteiknek. A tallérrendszert is ehhez igazítjuk, így a házirend megszegése esetén levonunk tallért (kilenced törvénye), míg jó cselekedet esetén adunk.

19. Hagyományok –közösségformálás, csoportépítés

A csoportidentitás és a csoportkohézió nem egy olyan minőség, amit csak úgy ki lehet írni a terem ajtajára. Azonban mindkettőt elérhetjük komoly tervező munkával, gyakorlással és sok-sok türelemmel. A csoporttá válás folyamata stratégiájának kifejlesztése az első dolga

minden csoportnak. A csoportvezető feladata ebben a folyamatban, hogy olyan légkört alakítson ki, amely minden tanuló számára megteremti a lehetőséget, hogy részese legyen a csoporttá alakulás folyamatának.

Az első találkozás szorongásokkal teli szituáció mind a csoportvezető, mind a gyerek számára. Ez a nehéz és ijesztő helyzet felhasználható arra, hogy elérjük a tanulók részvételét a csoportszabályok és elvárások kialakításában. A csoportvezető feladata, hogy támogassa minden csoporttag részvételét.

Számtalan olyan tevékenység van, amely már a korai szakaszban is a tanulók részvételét eredményezi. Ennek az elősegítésére a csoportvezető a következő feladatokat adhatja:

- csoportnév választás,
- elvárások kialakítása az osztályra vonatkozólag,
- a beszélgetőkör illemszabályainak kialakítása,
- napirend összeállítása.

Névválasztás

Az első formális lépés a csoporttá alakulás folyamatában a névválasztás, amely megalapozza a csoportidentitás kialakulását. A csoportvezető feladata irányítani a névválasztást, elkerülni az agresszív vagy vulgáris lehetőségeket.

A névválasztás minden csoporttagot egy közös „zászló” alá gyűjt, amely kapaszkodót nyújthat a kortárs csoportba való beilleszkedés folyamatában, és megalapozhatja a közös felelősségvállalás és egymásrautaltság érzését. A csoport közös felelősségvállalására, egymásrautaltságára olyan erősségként kell tekinteni, amely elvárja minden tagjától az elkötelezettséget, hogy megosszák egyéni készségeiket és képességeiket a csoport érdekében. Ez lehetőséget nyújt az egyénnek, hogy fejlődjön és megtapasztalja, hogy sikeres és lehetőség szerint értelmes szociális interakciókat tud teremteni a kortársaival és a felnőttekkel.

Elvárások és szabályok kialakítása

A csoport közösen alakítja ki a csoportszoba általános elvárásait, a beszélgetőkörök szabályait. Ezt a gyerek úgy éli meg, hogy egy fontos kollégiumi területbe felelősségteljesen avatkozhat be.

Az elvárásokat, szabályokat a gyerekek fogadalomba teszik, melyet elmondanak a tanévindító ceremónián. Kialakítják a csoportcímet.

Egy intézmény arculatát meghatározzák azok a hagyományok, rendezvények, melyek rendszeresen megrendezésre kerülnek.

Hagyományok

- Tanévnyitó ceremónia
- Félévzáró ceremónia
- Ünnepléses búcsúvacsora
- Tanévzáró ceremónia
- Otthongyűlések
- Születésnapon hét rendezvényei
- Közös nyársalás a szülőkkel
- Szponzor találása esetén jutalomkirándulás

Szociális kompetencia, közösségformálás,

A hosszú távú struktúrák a személyes és szociális harmónia fennmaradását szolgálják, építve a fentiekben említett rövidtávú struktúrára, mely a rend és a tudatosság meglétén alapszik.

A szociális készségek kialakulása a család, az iskola, kollégium, a barátok, és a társadalom komplex összhatásában valósul meg. A szociális kompetencia fejlődése nagymértékben függ attól, hogy a gyermek milyen értékeket szelektál a környezeti kultúrából.

A szociális készségek fejlesztésének dimenziói (McGrath, 1996a)

A játék képessége:

- fair játék
- jó győztesnek lenni
- udvariasan kifogásolni a bíró döntését, és azután elfogadni azt

Érdekesnek lenni:

- • érdekes beszélgetéseket folytatni,
- hallgatni és jó kérdéseket feltenni
- érdekes történetet mesélni

Pozitívnak lenni:

- pozitív előrehaladás
- pozitív visszajelzések adása és kapása
- visszajelzés adása és kapása

Empátiát mutatni, másokat segíteni:

- mások segítése anélkül, hogy a választ megmondanánk helyette, vagy helyette elvégeznénk a tennivalót
- bátorítani másokat, amikor hibát követnek el, vagy nehéz helyzetbe kerülnek
- megérteni mások okait

Együttműködni:

- tárgyalni
- vitával és támadással bánni
- javasolni és meggyőzni, és nem fölényeskedni és erőszakoskodni
- döntéshozatal csoportban
- mások véleményének és ötleteinek értékelése
- változásokban való részvétel és a változások elfogadása
- mások bevonása
- elgondolkodni, amikor mások nem értenek egyet
- összegezni, tisztázni
- felelősnek lenni

Kockázatot vállalni:

- Közelíteni és részt venni
- közönség előtt beszélni
- saját véleményedet elmondani
- a közösség előtt teljesíteni

Kiállni önmagáért:

- Elküldeni (szalonképesen) valakit, aki terhedre van
- nemet mondani

- felnőtt segítségét kérni

Feladatunk, hogy az ingerszegény vagy a túlterhelt környezet és a gyermeki világ közötti egyensúlyt megtaláljuk, fenntartsuk, ahhoz hogy tanulóink képesek legyenek saját akciójuk szabályozására, értelmes életcélok megfogalmazására. „én” és „mások” megismerésére, személyes hatékonyságuk kihasználására, felelősségük, jövőképük kialakítására.

Normaismeret és a gyakorlat alkalmazásával valósulhat meg.

Diákönkormányzat

A Kollégium életében a demokrácia csak a diákok aktív részvételével valósítható meg. Az öntevékenységet, az önkormányzatot bevezetni nem lehet, ránevelni, erre alkalmassá tenni viszont igen. Arra kell törekedni, hogy a diákok kapják meg az önálló gondolkodás, az alkotás, a megvalósítás élményét, de vállalják az ezzel járó felelősséget, és az esetleges kockázatot is. A tanév elején a gyermekek csoportonként megválasztják képviselőiket, akik a diákönkormányzat tagjai lettek. (csoportonként 2 fő) Ők azok, akik gyakorolják a diákok jogait, képviselik társaikat a különböző érdekképviseleti fórumokon, és a szabadidő szervezéséhez kapcsolódó feladatokban aktív szerepet vállalnak. Év elején kidolgozzák saját munkatervüket, melyet a pedagógus, nevelő támogatásával valósítanak meg. Az Ő dolguk, feladatuk a havonként megrendezett otthongyűlések megszervezése, levezetése.

20.Szülői, iskolai kapcsolattartás

Hisszük, hogy a szülő számára a legfontosabb a gyermeke ezért igyekszünk megerősíteni őket.

A Kollégiumban évente 3 alkalommal tartunk szülői értekezletet. Minden családhoz elmegyünk családlátogatásra. Bevezettük az üzenő füzetet, melyen keresztül jól működik a kapcsolattartás. Rendezünk közös főzést, vagy nyársalást minden tanév végén.

A gyermekekkel fölmerült problémák kapcsán behívjuk a szülőket egyéni megbeszélésekre is. A kapcsolattartás leggyakoribb formája a telefonos beszélgetés.

A kollégiumi ellátásban részesülő diákok különböző feladatellátási helyeken tanulnak. Fontosnak tartjuk az iskolákkal való szoros együttműködést, hiszen a problémákkal küzdő fiatalok esetében csak az iskola és kollégium közötti folyamatos, közös gondolkodás, problémamegoldás hozhatja meg a kívánt eredményt. A nevelőtanárok heti rendszerességgel keresik az iskolai osztályfőnököket, a telefonos kapcsolattartás folyamatos. A kollégium képviselteti magát a gyerekek esetmegbeszélésein, az egyes feladatellátási helyeken történő kisebb értekezleteken is. Minden osztály számára biztosítunk egy füzetet, melyben a szaktanárok napi szinten adnak visszajelzést a gyerekek aktuális teljesítményéről. Az iskolai jelzéseket figyelembe véve szervezzük a délutáni programokat is

21.Nemzeti, etnikai, európai azonosságtudat fejlesztése

Tanulóink nagy része roma származású, speciális célkitűzéseink a következők: az etnikai tudat megőrzése, fejlesztése, hagyományainknak, kulturális örökségeinknek tisztelete, ápolása. Az egész etnikum főbb eredményeinek és gondjainak megismerése, szimbólumaiknak, hagyományainknak ismerete.

Fontos célunk, országunk, nemzetünk ismerete, szeretet, értékeinek megismerése, az anyanyelv igényes használata, nemzeti szimbólumaink (zászló, címer, himnusz, szózat, ünnepek) ismeret. Az európaiság, az európai kulturális hagyományok és örökség

megismerése, megóvása, gyarapítás. Az egyetemes emberi jogok megismerése, elfogadása, tiszteletben tartása. Más népek nemzeti érzésének, kultúrájának tiszteletben tartása.

22. Vizuális kultúra, művészeti nevelés

A vizualitást középpontba állító foglalkozások jelentős szerepet kapnak, mivel tanulóink nyelvi kifejezőképessége szegényes, kevésbé informatív. Vizuális nyelven, alkotásaikkal jobban kifejezhetik magukat, megközelíthetőbbekké válnak. Az alkotó foglalkozásokban rejlik a kompetencia-, személyiség-, kreativitásfejlesztés, érzelmi nevelésük lehetősége. A foglalkozások rendszeresek.

Tevékenységek: alkalomhoz kötött, rajzpályázati, természet utáni vagy fantázia szerinti rajzolás, festés, gyurmázás, a természeti anyagokból díszkészítés, szövés, fonás, gyöngyfűzés, agyagozás.

23. Egészségnevelés

Egészségfejlesztésre viselkedésen, életstíluson, környezeten keresztül lehet hatni.

Intézményünknek aktív szerepet kell vállalnia az egészségnevelésben is. Azokat a feltételeket kell megteremteni, amelyek az egészséget fejleszthetik, javíthatják, vagy a későbbiekben életmóddá válhatnak, személyes képességek, készségek kialakításával.

Prevenció módjai: információközlés a tényekről, elrettentő, elriasztó hatások alkalmazása, személy-függő módszerek, érzelmi nevelés, társas hatás, mindennapi készségfejlesztő programok (Rácz J, 2003)

Prioritások: cigaretta, alkohol, drog, egészséges táplálkozás, tisztálkodás, aktív testmozgás, szexualitás, családi életre nevelés.

A novemberi hónap az egészségvédelem jegyében zajlik. Ennek keretében a gyerekek tájékozódnak az egészséges táplálkozás, személyi higiénia, sport, káros szenvedélyek témakörében.

Ehhez a következő **módszereket** alkalmazzuk:

- Előadások
- Plakátkészítés
- Sportversenyek
- Akadálypálya
- Egészségügyi vetélkedő,
- Totó
- Szituációs játékok.

A novemberi hónapon túlmenően természetesen folyamatosan feladatunk megtanítani a gyerekeket az alapvető higiéniai szokásokra. A hétfőnként megtartott egészségügyi ellenőrzések, a hálósobák, tanulószobák tisztaságának folyamatos ellenőrzése része az önkiszolgáló munkán túl az egészséges életmódra nevelésnek is. Ehhez a területhez kapcsolódóan működik a Vöröskeresztes csoport is. Sok segítséget kapunk a Vöröskereszt helyi szervezetétől.

24. Környezeti nevelés

A környezet alatt a természeti, és az alkotott környezetet értjük. A környezeti nevelés, a természetvédelem célja a tudatformálás, ezért fontosnak tartjuk a megkezdését már az alsós tanulóknál.

A nevelés fontos eleme, hogy milyen környezetet tudunk biztosítani, hiszen az ápolts, esztétikus környezet nevelő hatással van a gyerekekre. Célunk, hogy felkészítsük a gyerekeket a környezettel való harmonikus együttélésre. Mutassuk meg a természet és az emberi környezet értékeit, esztétikumát.

Törekedjünk arra, hogy diákjaink mindezt örömforrásként éljék át, a Kollégiumot és környezetét valóban otthonnak tekintsék, és érdekelje őket annak állapota, tegyenek meg mindent megóvása érdekében.

Szeretnénk világossá tenni, hogy környezetünk használata életvezetésünk meghatározó része, a környezetünkkel való kapcsolatunk jelentősen befolyásolja közérzetünket.

Csoportfoglalkozások keretében megemlékezünk:

- A Föld napjáról,
- A Madarak és fák napjáról,
- Beszélgetünk a környezetvédelemről, a hulladék kezeléséről,
- Vásárlási, fogyasztói szokásokról,
- Környezetbarát termékekről.

A kollégium külső, belső környezetének rendtartása részben a gyerekek feladata. A külső területek fel vannak osztva csoportonként, mindenki tudja, melyik rész tisztaságáért felelős. Hetente minimum egyszer szedik a hulladékot és takarítják a Kollégiummal szemben lévő szoborparkot, árokpártot. Minden évben ültetünk facsemetéket a vöröskereszttel együtt. A fákat a gyerekek metszik, tányérozzák, gereblyézik a faleveleket, gondozzák a parkot. A műemlék jellegű épület megóvása közös feladatunk. A Kollégiumban található történeti helyiség -bányamúzeum- rendbetartása a gyerekek feladata.

Kapcsolódó tevékenységek: játék és mese, a növények és állatok megismerése és elnevezése, versenyfeladatok megoldása, vetélkedők, önálló kutatómunka, kirándulások, iskola környékének parkosítása, madáretetők elhelyezése, ültetés, helyreállítási tevékenységek.

25. IKT eszközök alkalmazása, könyvtárhasználat

A digitális írástudás, a készségeink és képességeink fontos kiegészítői. Hatékonyabbá teszi a kommunikációt, az adatgyűjtést, segíti a tanulást, hozzájárulhat a társas kapcsolatok kialakításához és fenntartásához.

A tanulás minőségének javításában, az oktatói-nevelői folyamat megújításában az IKT eszközök alkalmazása meghatározóvá válik intézményünkben.

Tanulóinkat az iskolai informatikatanításon túl, próbáljuk felkészíteni az információk fogadására, kezelésére, keresésére. A felzárkóztatás, tanulási időben vagy szabadidőben biztosítjuk a hozzáférhetőséget. A csoportok időbeosztását az informatikus kollégával egyeztetjük.

A digitalizált információszerzés mellett az iskolai könyvtár szerepe is jelentős marad.

Záró rendelkezések

26.A pedagógiai program hatálya

Az iskolai nevelőtestület a pedagógiai programot **elfogadta**, a szülői közösség és a diákönkormányzat **elfogadásra javasolta**.

A nevelőtestületi elfogadásról szóló határozat/jegyzőkönyv, a szülői közösség és a diákönkormányzat véleményezését tanúsító nyilatkozat/jegyzőkönyv a pedagógiai program jóváhagyásának törvényességi feltételei, ezért a székhelyintézményben az arra jogosultak megtekinthetik.

A módosított pedagógiai program **2013. szeptember 1-jén - a helyi tanterv óraterve felmenő rendszerben - lép hatályba**.

Hatálya kiterjed a SÁIK minden feladatellátási helyére.

27.A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A tagintézményi testületek a munkaterv alapján, de legalább a tanév végén értékelik a pedagógia program kiemelt céljainak, feladatainak teljesülését.

A nevelőtestület felkéri a szülői szervezetet, hogy a pedagógiai program végrehajtásának átfogó értékelésében vegyen részt.

A pedagógiai program módosítását az SZMSZ-ben foglaltaknak megfelelően kezdeményezhetik az érintett felek.

28.A pedagógiai program nyilvánossága

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető az iskola **honlapján**: www.skaid.hu, szóbeli tájékoztatás kérhető az SZMSZ-ben foglaltak szerint.

A pedagógiai program egy-egy **nyomtatott** példánya megtalálható:

- a fenntartónál és az iskola irattárában.

2013. március 27.

PH

Mravcsik Sándor
igazgató